

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
"Binə"
Ticarət
Mərkəzi
çökür
yazısı səh.15-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 5 may 2015-ci il Çərşənbə axşamı № 96 (6124) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Qarabağdakı karikatur seçkilərin əsas dərsi - kim uddu, kim uduzdu?

Etnik təmizləmə aparılmış bölgədə demokratik seçkilərin keçirilməsindən yalnız ermənilər və onların xaricdəki qədəh ortaqları dəm vura bilərdi

yazısı səh.9-də

Hakimiyyətin görüş üçün müraciətinə sabah cavab veriləcək

yazısı səh.3-də

Vurğun Əyyubun Müsavatdan çıxarılması qərarı yeni gərginlik yaratdı

yazısı səh.4-də

Hacı İbrahim Nehrəmlinin Mərakeş səfəri uğurla keçib

yazısı səh.3-də

Ekspert: "TANAP-da əsas rolunu İran oynayacaq, nəinki Azərbaycan"

yazısı səh.6-də

Azərbaycanın Almaniyaadakı diasporunun iki üzvü yüksək vəzifəyə təyin olunub

yazısı səh.8-də

Sabir Rüstəm xanlı qardaşının mühacirətə getməsindən xəbərsizmiş

yazısı səh.10-də

Məmurlarımızın "Maqnitski siyahısı"na düşəcəyi nə dərəcədə realdır?

yazısı səh.12-də

Polis rəisi 23 illik vəzifəsindən azad edildi

yazısı səh.2-də

Milli Məclisdə "ağıllı" telefon qadağasına ikili münasibət

yazısı səh.12-də

Manatın kursu seçkilərə qədər sabit qalacaq

yazısı səh.15-də

Rəsmi Bakı informasiya müharibəsinə qarşı gedişlərə başlayır

İQTİDAR "AZƏRBAYCANA QARŞI"

OLANLARI ARAŞDIRIR - EKSKLÜZİV

Avropa Oyunlarını işıqlandırmaq istəyən 100-dək şübhəli reputasiyalı, o cümlədən erməni lobbisinə yaxınlığı ilə tanınan jurnalist müəyyən edilib

yazısı səh.8-də

Rektorlar və vəzifəli məmurlar deputat olmayacaq

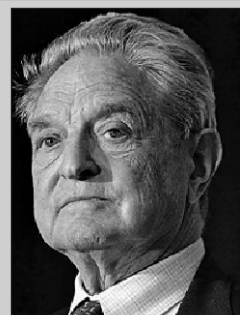
Ayrı-ayrı dövlət qurumlarına rəhbərlik edənlər seçim etməli olacaqlar; ölkə rəhbərliyinin bunla bağlı prinsipial qərar verdiyi iddia olunur

yazısı səh.3-də

Novella Cəfəroğlu: "Əfvə çox ümidliyik, sənədləri komissiyaya təqdim etmişik"

yazısı səh.5-də

Corc Soros - milyarder, yoxsa fırıldaqçı

yazısı səh.5-də

Siyavuş Novruzov: "Azərbaycanın təbii sərvətlərindən güzəştli istifadə etmək istəyən dövlətlər var"

yazısı səh.9-də

5 may 2015

İlham Əliyev: "Azərbaycan maliyyə resursları yığmağa çalışacaq"

Azərbaycan özəl sektoru stimullaşdırmağa və yeni investisiyalar cəlb etməyə davam edəcək. ANS PRESS-in məlumatına əsasən, bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Asiya İnkişaf Bankının (AİB) Rəhbərlər Şurasının 48-ci illik toplantısının açılış mərasimində çıxışı zamanı deyib.

Prezident bildirib ki, ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi bundan sonra da diqqət mərkəzində olacaq.

Dövlət başçısı qeyd edib ki, ölkə hökuməti Azərbaycanı xarici borcunu maksimum aşağı səviyyədə saxlamağa çalışacaq: "Ölkədə makroiqtisadi vəziyyət də ciddi müşahidə altında olacaq".

İlham Əliyev əlavə edib ki, manatın məzənnəsi nəzarət altında olacaq və Azərbaycan maliyyə resursları yığmağa çalışacaq.

Bayraq Meydanı Kompleksinin rəisi işdən azad edildi

Rəşad Məmmədovun şirkəti də yüksək məbləğdə cərimələnib

Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Bayrağı Meydanı Kompleksi İdarəsinin rəisinin vəzifəsindən azad edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Sərəncamda deyilir: "Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

Rəşad Rəfael oğlu Məmmədov Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Bayrağı Meydanı Kompleksi İdarəsinin rəisi vəzifəsindən azad edilsin".

Virtualaz.org-un məlumatına görə, Rəşad Məmmədovun sahibi olduğu "AzImport" şirkəti də yüksək məbləğdə cərimələnib.

Belə ki, məhkəmədə "AzImport"un tanınmış vəkili Ramiz Zeynalovun şəxsi əmlakını (kafə və torpaq sahəsi) zəbt edərək mənimləməsi ilə bağlı iddiaları baxılıb.

Apelyasiya Məhkəməsi R.Zeynalovun ərizəsi əsasında qərar qəbul edib. Hakim İkrəm Şirinovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə "AzImport" şirkətinin əməlləri qanunsuz sayılıb və şirkətin vəkilə 481 min manat kompensasiya ödəməsinə dair qətnəmə çıxarılıb.

Zakir Həsənov Türkiyə ordusunun Baş Qərargahında...

Mayın 4-də Ankara şəhərində Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov, Türkiyə Respublikası Baş Qərargahının rəisi, ordu generalı Necdet Özel və Gürcüstan Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi, general-mayor Vaxtanq Kapanadzenin iştirakı ilə 3 ölkənin silahlı qüvvələri rəhbərlərinin birinci görüşü keçiriləcək.

Müdafiə Nazirliyinin saytında verilən məlumatda bildirilir ki, görüşdə hərbi sahədə üçtərəfli formatda əməkdaşlığın aparılması, regional sabitlik və təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirəsi, o cümlədən enerji daşıyıcıları, dəmir yolu xətti və digər regional layihələrin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində vəzifələrin müəyyənləşdirilməsi və onların praktiki icra mexanizmləri müəyyən ediləcək.

Görüşün yekunlarına dair protokolun imzalanması planlaşdırılır.

Polis rəisi 23 illik vəzifəsindən azad edildi

Daxili İşlər Nazirliyində növbəti kadr dəyişikliyi baş verib. "Qafqazinfo" azvision.az-a istinadən xəbər verir ki, Zəngilan Rayon Polis Şöbəsinin rəisi Səyyəddin Səfərov tutduğu vəzifədən azad edilərək sərəncama göndərilib.

Qeyd edək ki, polkovnik Səyyəddin Səfərov 23 il Zəngilan Rayon Polis Şöbəsinin rəisi vəzifəsində çalışıb.

Qeyd edək ki, daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubov işğal olunmuş rayonların polis bölmələrinə kompleks-inspeksiya yoxlaması göndərib. İlk hədəfdə Zəngilan Rayon Polis Şöbəsi idi və orada DİN-in aidiyyəti əməkdaşları tərəfindən kompleks-inspeksiya yoxlaması aparılıb.

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

NATO Dağlıq Qarabağda keçirilən "seçkilərin" nəticələrini tanıdır

"NATO ötən gün Dağlıq Qarabağda keçirilən "seçkilər" in nəticələrinin Dağlıq Qarabağın hüquqi statusuna təsir edəcəyini və ya Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli prosesinin nəticəsini əvvəlcədən müəyyən edəcəyini qəbul etmir".

APA-nın məlumatına görə, bu barədə NATO baş katibinin Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya üzrə xüsusi nümayəndəsi Ceyms Appaturay özünün facebook səhifəsində yazıb.

"NATO ATƏT-in Minsk Qrupunun seçki ilə bağlı bəyanatını dəstəkləyir. Biz Minsk Qrupu kontekstində Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında dialogun tez bir zamanda davam edəcəyini gözləyirik", C. Appaturay qeyd edib.

Müəllimlərin işə qəbulu ilə bağlı yeni əmr

Azərbaycanda bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi keçirilmiş müəllimlərin dərslər bölgüsü aparılarkən müəssisələrdə işləyən müəllim üçün həftəlik 1 stavra dərslər yükü 18 saat müəyyənləşdirilməli, ancaq bu zaman həftəlik dərslər yükü 2 stavkadan çox olmamalıdır.

"Qafqazinfo" nun Təhsil Nazirliyinə istinadən məlumatına görə, bu, təhsil naziri Mikayıl Cəbrayılın "Ümumi təhsil müəssisələrinə və peşə liseylərinə müəllimlərin işə qəbulunun tənzimlənməsi barədə" verdiyi yeni əmrdə öz əksini tapıb.

Əmrə əsasən, vakant dərslər yükü 18 saatdan az olarsa, həmin saatlar ilk növbədə müəssisənin müəllimləri arasında, müəyyənləşdirilmiş yuxarı hədd gözlənilməklə bölüşdürülür. Müəssisədə hər hansı ixtisasdan kadr olmadıqda, həmin ixtisas üzrə tədris planına əsasən müəyyənləşdirilmiş həftəlik dərslər yükü 18 saatadək olduğu halda digər müəssisələrdən əvəzçiliklə müəllim dəvət olunması məsələsinə baxılır, bu mümkün olmadıqda isə həmin dərslər saatları vakant hesab olunur və müsabiqəyə çıxarılması üçün təqdim edilir.

Dərslər bölgüsü aparılarkən müəssisədə işləyən müəllim üçün həftəlik bir stavra dərslər yükü 12 saat (bu zaman həftəlik dərslər yükü 3 stavkadan çox olmamalıdır) müəyyənləşdirilir. Vakant dərslər yükü 12 saatdan az olarsa, həmin saatlar ilk növbədə müəssisənin müəllimləri arasında, müəyyənləşdirilmiş yuxarı hədd gözlənilməklə bölüşdürülür.

Əmrdə qeyd edilir ki, ibtidai siniflərdə fiziki tərbiyə, musiqi, texnologiya və təsviri incəsənət dərsləri ibtidai sinif müəllimlərinin özləri tərəfindən tədris edilir. İbtidai sinif müəllimlərinin yazılı razılığı əsasında həmin dərslərin ixtisas müəllimləri tərəfindən tədrisinə icazə verilir. İbtidai siniflərdə xarici dil və informatika fənləri ixtisaslı kadrlar tərəfindən tədris edilir. Kadr olmadığı halda, informatika fənni ibtidai sinif müəllimi tərəfindən tədris oluna bilər.

"Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Qanuna dəyişiklik təsdiq edildi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanuna dəyişiklik edilməsi barədə" 2015-ci il 3 aprel tarixli qanunun tətbiqi haqqında sərəncam imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, Nazirlər Kabinetinə Azərbaycan Respublikası qanunlarının və prezidentin aktlarının "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanuna dəyişiklik edilməsi barədə" qanuna uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini 3 ay müddətində hazırlamaq, Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını 3 ay müddətində təmin etmək, habelə mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlamaq və bunun icrası barədə 5 ay müddətində prezidentə məlumat vermək tapşırılıb.

Ədliyyə Nazirliyi isə mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanuna dəyişiklik edilməsi barədə" qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin edib Nazirlər Kabinetinə məlumat verməlidir.

Qeyd edək ki, "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanunun 42.0.5-ci maddəsində "vətəndaşlığını itirdikdə" sözləri "vətəndaşlığına xitam verildikdə" sözləri ilə əvəz edilib.

Avropa Oyunları bitənədək yolları qazmaq qadağan olundu

Nəqliyyat Nazirliyi "Azərbaycanın ASC asfalt-beton örtüyünün qazılaraq yeraltı kommunikasiya xətlərinin çəkilişi və təmiri işlərinə icazəni müvəqqəti dayandırır. Bu barədə "APA-Economics"ə "Azərbaycanın ASC-dən məlumat verilib.

Məlumatla görə, yeraltı kommunikasiya xətlərinin çəkilişi və təmiri işlərinə may ayının 15-dən Avropa Oyunları bitənədək icazə verilməyəcək və qəza halları istisnadır.

İsrailin xarici işlər naziri istefa verdi

İsrailin xarici işlər naziri Aviqdor Liberman istefa verib. "Report" "Anadolu" agentliyinə istinadən xəbər verir ki, bu haqda Aviqdor Liberman özü açıqlama verib. Məlumatda qeyd olunub ki, A.Liberman qurulacaq koalision hökumətdə yer almayacaq. O keçirdiyi mətbuat konfransında deyib: "Təəssüf ki, qurulacaq yeni hökumətin milli maraqlara xidmət etməyəcəyi, fəaliyyətində sui-istifadə yol verəcəyi qənaətinə gəldim".

O, koalision hökumətin qurulması ilə bağlı danışıqlardan çəkildiyini və xarici işlər naziri vəzifəsindən istefa verdiyini söyləyib.

Xatırladaq ki, fəaliyyətdə olan baş nazir Binyamin Netanyahu mayın 6-dək koalision hökumət qurulmalıdır.

Başsağlığı

Milli Strateji və Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər Vəfa Quluzadənin vəfatından kədərliyini bildirir, mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Müsavat Partiyasının başkanı Arif Hacı və partiyanın Divanı Vəfa Quluzadənin vəfatından kədərliyini bildirir, mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Müsavatda siyasi məhbuslarla bağlı toplantı keçiriləcək

Müsavat Partiyası may ayının 5-də saat 16.00-da Müsavat Partiyasının qərargahında Azərbaycanda siyasi məhbuslar mövzusunda dəyirmi masa keçiriləcək. Bu barədə musavat.com-a partiyanın mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilir ki, dəyirmi masada siyasətçilər, hüquq müdafiəçiləri, habelə media nümayəndələri iştirak edəcək.

Həbsdəki müsavatçı qardaşları incidirlər

Məhkəmədəki çıxışlarından sonra Kərimilər təzyiqlərlə üz-üzə qalıblar

"Müsavat" başqanının həbsdəki müavini Fərəc Kərimli saxlanıldığı 1 saylı Bakı İstintaq Təcridxanasında ciddi təzyiqlərlə üzləşib. Məhkəmədəki çıxışlarından sonra başqan müavini və qardaşı Sirac Kərimli mütəmadi olaraq, bu cür təzyiqlərlə üz-üzə qalıblar".

Bu barədə müsavat.com-a Kərimli qardaşlarının Hüquqlarını Müdafiə Komitəsinin sədri Əbülfəz Sadıqbəyli məlumat verib: "Məhkəmədəki çıxışlarından sonra Fərəc və Sirac incidirlər. Əvvəllər eyni kamerada qalırdılar. İndi onları ayrıblar. Fərəc zəng etmədi. Özü bu barədə dedi. Əvvəl yaxınları ilə açıq görüş verirdilər. İndi təzədən şüşə arxasında görüş verməyə başlayıblar. İstintaq müddəti bitdikdən sonra açıq görüş olmalıdır. Buna görə də Fərəc görüşdən imtina edib. Onun əsas şikayətliyini məsələlərdən biri qəzetlə bağlıdır. Aprelin 28-dən etibarən qəzet verilmir. Çox pis rəftar olunur. Kameraların ayrılması səbəbi Fərəc soruşub. Deyiblər ki, tapşırıq yuxarıdan gəlib, bizlik deyil. Mayın 6-da Fərəcə hökm oxunacaq. Onun özü dedi".

Xatırladaq ki, Fərəc Kərimli ötən il iyulun 23-də həbs edilib. Ondan bir həftə qabaq qardaşı Sirac Kərimli həbs edilib. Hər iki qardaşa qarşı narkotik ittihamı irəli sürülüb. Sirac Kərimliyə 6 il həbs cəzası verilib. Fərəc Kərimliyə isə prokuror 7 il yarım cəza istəyib.

□ Cavanşir ABBASLI

Türkiyə ilə Birgə Komitənin yaradılması haqqında Memorandum təsdiqləndi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Dövlət Gömrük Komitəsi ilə Türkiyə Gömrük və Ticarət Nazirliyi arasında gömrük məsələləri üzrə Birgə Komitənin yaradılması haqqında Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi barədə fərman imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, Dövlət Gömrük Komitəsi fərmanın I hissəsində göstərilən Anlaşma Memorandumunun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etməlidir.

Xarici İşlər Nazirliyi isə Anlaşma Memorandumunun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə Türkiyə hökumətinə bildiriş göndərməlidir.

Yazarımız Tofiq Yaqubluya Azadlıq!

"Avesta Konserni"nin prezidenti Hacı İbrahim Nehrəmlinin Mərakeş Krallığına işgüzar səfəri uğurla keçib. Mərakeş Krallığının işgüzar, maliyyə və sənaye paytaxtı olan Kasablankada bu ölkənin maliyyə, iqtisadiyyat və vergi naziri Mohamed Boussaidi ilə görüşən Hacı İbrahim Nehrəmlini iki ölkənin biznes dairələri arasında əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edib.

"Avesta Konserni"nin prezidenti bildirib ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Hökuməti və Mərakeş Krallığının Hökuməti arasında gömrük işi sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı yardım haqqında" Sazişi təsdiq etdikdən sonra iqtisadi münasibətlər üçün çox geniş imkanlar yaranıb. Mərakeş Krallığının maliyyə, iqtisadiyyat və vergi naziri Mohamed Boussaidi də bu imkanlardan səmərəli istifadə olunmasında iş adamlarının üzərinə çox iş düşdüyünü, Hacı İbrahim Nehrəmlinin səfərinin bu istiqamətdə uğurlu bir addım olacağına inandığını vurğulayıb. "Avesta Konserni"nin prezidenti rəhbərlik etdiyi şirkət, onun həyata keçirdiyi layihələr və xüsusilə də "Khazar Islands" şəhər-kompleksi haqqında geniş məlumat verib.

Hacı İbrahim Nehrəmlinin Kasablankanın inkişafı üzrə təşkilatın direktoru Mohamed Aouzali ilə görüşündə isə "Avesta Konserni"nin "Khazar Islands" layihəsinin təcrübəsindən istifadə edə biləcəyi müzakirə olunub. Hacı İbrahim Nehrəmlini Mərakeşli iş adamları ilə əməkdaşlığa hazır olduqları kimi təcrübələrini də bölüşməyə hazır olduqlarını bildirib. Görüş zamanı "Avesta Konserni"nin Mərakeşdə də layihələr həyata keçirə biləcəyi vurğulanıb və bununla bağlı müzakirələr aparılıb.

Kasablankanın meri Xalid

Safirlə görüşdə də "Avesta Konserni"nin təcrübəsinin bu şəhərdə tətbiqi və əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

"Avesta Konserni"nin prezidentinin Mərakeşin baş prokuroru Mostafa Maddahla görüşündə isə iki ölkə arasında əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi üçün mövcud olan imkanların daha da artırılmasına xidmət edə biləcək hüquqi bazanın genişləndirilməsi müzakirə edilən və Mərakeşin baş prokuroru Mostafa Maddah Azərbaycanla daha yaxın əlaqələr qurmaqda maraqlı olduğunu bildirdi. Hacı İbrahim Nehrəmlini bu səfərin ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafına yardım edəcəyinə inandığını bildirib.

Hacı İbrahim Nehrəmlini Kasablankada Mərakeşin bir qrup iş adamı ilə bir araya gəlib və əməkdaşlıq imkanlarını müzakirə edib. Müzakirələr zamanı qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu və ayrı-ayrı layihələr üzrə əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

Kasablanka yaxınlığında həyata keçirilən Marina şəhəri layihəsi ilə tanış olan Hacı İbrahim Nehrəmlini layihənin inkişafı ilə öz təcrübəsini bölüşüb. Layihənin daha perspektivli olması üçün "Khazar Islands" layihəsi haqqında məlumat verən Hacı İbrahim Nehrəmlini müasir şəhər salmanın qanunlarını gözləmədən uğur qazanmağın mümkün-

Fakt, rəy

Hacı İbrahim Nehrəmlinin Mərakeş səfəri uğurla keçib

süzlüyünü qeyd edib və kəmiyyətlə yanaşı keyfiyyətə də önəm verilməsinin günün tələbi olduğunu vurğulayıb.

Mərakeşin hökumət təmsilçiləri və iş adamları ilə uğurlu danı-

şıqlar "Avesta Konserni"nin fəaliyyəti üçün daha geniş üfqlər açır və bunun nəticəsi özünü şirkətin böyüməsində tezliklə göstərəcək.

□ Xəbər xidməti

Hakimiyyətin görüş üçün müraciətinə sabah cavab veriləcək

"Azadlıq-2015" blokundan kənardakı müxalif partiyalara PA-dan dəvət gəlməməsinin sirri açıldı

Xəbər verildiyi kimi, mayın 1-də Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, Prezident Administrasiyası İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənovun adından bu ay siyasi partiyalarla növbəti görüşün keçirilməsi barədə bir sıra partiyaların rəhbərlərinə təklif göndərilib. Sonradan isə məlum oldu ki, müxalifət partiyalarından ancaq "Azadlıq-2015" seçki blokundakı partiyalara belə bir təklif olub. Müsavata, ADP-yə, AMİP-ə, Ümid Partiyasına və digər partiyalara PA-dan təklif gəlməyib.

"Azadlıq-2015" blokundakı 8 partiyanın rəhbəri isə eyni gün növbədənəkar toplantı keçirərək Əli Həsənovun adından daxil olan təklifi müzakirə ediblər. Blokun yaydığı rəsmi açıqlamada bildirilirdi ki, toplantıda Prezident Administrasiyasının may ayının 13-16-da - "I Avropa İdman oyunlarına münasibət" mövzusunda siyasi partiyalarla növbəti görüş keçirilməsi təklifi müzakirə edilib. Blokun yaydığı xə-

bərdə deyilirdi ki, müzakirələr zamanı tədbir təşkilatçısı kimi çıxış edən Prezident Administrasiyası İctimai-siyasi şöbəsinin mövqeyi diskussiyalara səbəb olub. Eyni zamanda əvvəlcədən əldə olunan razılığa uyğun olmayaraq mövzunun birtərəfli qaydada müəyyənləşdirilməsinin qeyri-müəyyənlik yaratdığı ifadə olunub. Bunları nəzərə alaraq, müzakirələrin siyasi partiyaların yetkili orqanlarında davam etdirilməsi və

yalnız bundan sonra qərara bağlanmasa məqsəduyğun hesab edilib.

Partiyaların məsələni müzakirə edib bir qərara gəlib-gəlmədiyini, blokun ümumi yekun qərarının nə vaxt veriləcəyini dəqiq-şərtləşdirmək üçün "Azadlıq-2015" seçki blokunun üzvləri olan AXP-nin sədri Pənah Hüseynlə və KXCP-nin sədri Mirmahmud Mirəlioğlu ilə danışıq.

Pənah Hüseyn bildirdi ki, müzakirələr aparılır, bugünlərdə

bloka daxil olan partiyaların mövqeləri məlum olacaq: "Bu həftənin üçüncü günü blokda partiyaların rəhbərliyinin toplantısı olacaq. Ola bilər ki, həmin gün qərar qəbul olunsun. Görüş təklifinə partiyaların ümumi cavabının müsbət və ya mənfi olacağını isə indidən söyləmək doğru olmazdır. Məsələhləşmələrimiz davam edir".

Mirmahmud Mirəlioğlu bildirdi ki, partiyalarda məsələ müzakirə olunur. Bu həftənin çərşənbə günü blokun toplantısı olacaq. Yəqin ki, həmin vaxta qədər blokda bütün partiyalar müzakirə edib mövqelərini bildirəcəklər: "Bizim demək olar ki, mövqeyimiz mayın 1-də keçirdiyimiz növbədənəkar toplantıdan sonra yaydığımız rəsmi açıqlamada var. Amma bu, bizim ümumi mövqeyimizdir. Partiyaların mövqələrinə hörmətlə yanaşmaq lazımdır. Proqnoz vermək istəmirəm".

M. Mirəlioğlu "Azadlıq-2015" blokundan kənardakı partiyalara hələ dəvət gəlməməsinə münasibət bildirərək maraqlı bir məqamın üstünü açdı: "Bizə deyilmişdi ki, bizim ("Azadlıq-2015" blokundakı partiyalar nəzərdə tutulur. - E.S.) münasibətimiz və mövqeyimiz bəlli olduğundan sonra digər partiyalara da görüş üçün müraciət ediləcək. Bizdə məlumat, informasiya belə idi. Yəqin bizim münasibətimiz, cavabımız hələ əsas yaratmayıb ki, digərləri də dəvət olunsun. Bizə edilən müraciətdə belə idi ki, bu məsələ ilə bağlı sizə müraciət edirik, sizin məsələyə münasibətinizdən sonra dəvətlər olacaq".

□ Etibar SEYİDAĞA

Rektorlar və vəzifəli məmurlar deputat olmayacaq

Ayrı-ayrı dövlət qurumlarına rəhbərlik edənlər seçim etməli olacaqlar; ölkə rəhbərliyinin bununla bağlı prinsipli qərar verdiyi iddia olunur

Milli Məclisin yeni tərkibində rektor deputatlar təmsil olunmayacaq. Bu barədə "Yeni Müsavat"a adının çəkilməsini istəməyən məlumatlı mənbə bildirib. Mənbəyə görə, artıq rektorlara bu barədə xəbərdarlıq edilib.

Qeyd edək ki, 125 deputat arasında müxtəlif dövlət və özəl ali təhsil ocaqlarının rektorları var. Azərbaycan Dillər Universitetinin rektoru Səməd Seyidov, Memarlıq və İnşaat Universitetinin rektoru Gülcəhrə Məmmədova, Tibb Universitetinin rektoru Əhliman Əmiraslanov, İqtisad Universitetinin rektoru Şəmsəddin Hacıyev, Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Abel Məhərrəmov, Naxçıvan Universitetinin rektoru İsa Həbibbəyli, Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun rektoru Aqiyə Naxçıvanlı, Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının rektoru Ağacan Abiyev, Odlar Yurdu Universitetinin rektoru Əhməd Vəliyev mandat daşıyırlar. Xatırladaq ki, Ədalət Partiyasının sədri İlyas İsmayilov rektor deputatların mandatdan məhrum edilmələri üçün müvafiq qurumlara dəfələrlə çağırış etmişdi. Hesab olunur ki, İlyas müəllimin müraciəti hüquqa əsaslanmaqla yanaşı, eyni zamanda müəyyən dairələrlə razılıqda da ola bilərdi.

Digər bir məlumata görə, mandat daşıyan, eyni zamanda ayrı-ayrı dövlət qurumlarına rəhbərlik edənlər də iki yoldan birini seçməli olacaqlar. Məsələn, ARDNŞ prezidenti Rövnaq Abdullayev, yaxud "Dövlət Dəmir Yolları" QSC-nin rəisi Cavid Qurbanov da Milli Məclisdə təmsil olunur. Onların növbəti parlament tərkibində olma-yacaqları iddia olunur. Bildirildiyinə görə, ölkə rəhbərliyi rəhbər vəzifə tutanların mandat daşımayacağı barədə prinsipli qərarını açıqlayıb. Ancaq bəzi istisnaların ola biləcəyi də ehtimal edilir. Parlament tərkibində üstün yerlərdən birini tutan iş adamı və biznesmen deputatların da yeni tərkibə düşməsi çətin olacaq. Onların gənc, intellektual kadrlarla əvəzlənəcəyi gələcək xəbərlər sırasındadır. Ümumiyyətlə, 2015 seçkilərindən sonra Milli Məclisin tərkibinin kifayət qədər yenilənəcəyi iddia olunur. Ancaq məlumatlı mənbəmiz bunu da bildirdi ki, hələ heç kim parlamente düşüb-düşməyəcəyini dəqiq bilmir. Seçkilərə aylar qalsa da, bu gün diqqət Avropa Oyunlarına yönəldiyindən ölkənin siyasi gündəminin əsas hadisəsinə yalnız iyul ayından sonra ciddi diqqət verəcək və hazırlıqlar başlanacaq.

□ P.BİLGİN

Son ucu bıçaqlı sevgi

Xalid KAZIMLI

Başlıqlara baxın: “20 yaşlı gənc sevgilisinə 8 bıçaq zərbəsi vurdu”; “Bakıda sevgilisini bıçaqlayan kişi tutuldu”; “Bakıda gənc qızın burnunu küçənin ortasında yumruqla qırdılar”...

Bunlar son bir həftənin içində Bakıda baş verən olayların bir qismidir.

Hər üç xəbərdə zorakılıq, şiddət var. Hər üç hadisədə zorakılıq aktı qadına qarşı törədilib.

Bir hadisə amansızlıqla həyata keçirilmiş ölümlə nəticələnib, biri ağır xəsarətlərlə müşayiət olunub, üçüncüdə fiziki təzyiqlə məruz qalan qız psixoloji travma ilə qurtulub.

Əmin olun ki, ölkənin digər şəhər və kəndlərində hər gün onlarla belə hadisə baş verir: qadınlar döyülür. Biz bu cür hadisələrdən yalnız o vaxt xəbər tuturuq ki, ölüm hadisəsi olsun.

Bəzən döyülən qadının yaxınları ısrarlı şəkildə şikayət edəndə yenə xəbər mediaya düşə bilir, amma araya girənlər məsələni yat-yut edir, tərəfləri barışdırırlar.

Bu, ciddi problemdir. Kütləvi mədəniyyətsizliyin, kişi hegemonluğunun, yanlış təfəkkür tərzinin nəticəsidir.

İnsanlar hələ də barışmaq istəmir ki, Aşiq Ələsgərin dövründəki kimi deyil, indi qadınlar “nişanlıyam, özgə malıyam” demir, bu fikri yaxın qoymurlar və buna görə onları öldürmək olmaz.

Ən pisi odur ki, cəmiyyət qadına qarşı zorakılığı birmənalı şəkildə rədd etmir, əksinə, xeyli dərəcədə zorakılığa haqq qazandırır.

Bu, illərlə formalaşmış düşüncə tərzidir, qadının döyülməsi, öldürülməsi ta qədimlərdən halal buyrulub. Hətta bunun izlərini folklorumuzda da tapmaq olar: “Qızını döyməyən dizini döyər”, “Qızı özbaşına qoysan, ha halvaçıya gedər, ya zurnaçıya”, “Qocaya gedən quyuq yeyər, cavana gedən yumruq” və sair və ilaxır.

“Qızı özbaşına qoysan...” fikrinin altında müdhiş reallıqlar var. Bu məntiqə əsaslanan adamlar (atalar, ərlər, qardaşlar) onları özbaşına qoymayaraq, orta təhsil almalarına imkan verməyə, ali məktəbə sənəd vermələrinə qarşı çıxar, rəyini, istəyini hesaba almadan erkən ərə verər, evdən çölə buraxmaya bilərlər.

Onsuz da belədir. Lənətlənən sovet dövründən fərqli olaraq ölkəmizin müxtəlif guşələrində qız uşaqlarının təhsildən yayındırılması halları kütləviləşib, bəzi bölgələrdə isə faciəvi şəkildə alıb.

Bu cür təhsildən, müasirlikdən kənar, cəhəlin düz ortasında olan yerlərdə hansı qadın haqlarından söhbət gedə bilər? Mümkün deyil. Burada qadınlara kölə münasibəti hökm sürür və onlar “əllərinin xamırı ilə kişi işinə qarışa bilməzlər”.

Son illərdə ordan-burdan sızıb gələn yadelli təmayüllər ölkəmizdə onsuz da unudulmamış patriarxal ənənələrə, kişi dominantlığına ikinci nəfəs verib. Minlərlə gənc, yeniyetmə oğlan əmələ gəlib ki, qeyrət, namus dağarcığına çevrilib, öz ana-bacılarını yad gözəndən qoruya-qoruya gözləri başqaqlarının ana-bacılarının yerişini, duruşunu, gülüşünü izləyir.

Bu kateqoriyadan olan gənclər bu cür davranışı normal sayır, “kişilik” hesab edirlər və “namus üstə davaya düşmək” ehtimalını nəzərə alaraq üstlərində bıçaq gəzdirlirlər. Onlara görə, “namus üstə türməyə düşmək kişiyyə yaraşır”. Bəzən ehtiyac olmadığı halda onlar bu “hüquq”larından istifadə edirlər.

17 yaşlı Aytac adlı qızın faciəvi ölümü həm də kişi hegemonluğunun nəticəsidir. Qatil gəncdə belə bir düşüncə var ki, əgər o, bu qızı, qız da bunu sevisə, isti münasibətləri olubsa, geriye dönüş yoxdur, əski terminlərlə desək, əhdə xilaf çıxmaq xəyanətdir, cəzası ölümdür.

Uşaq, sən ailə qurmaq istəyirsən, yoxsa mafioz birlik yaradırsan?

Son 50 ildə milyonlarla gənc bir-birini sevib, ayrılıblar, onların ilk sevgilərinin mində biri belə nikahla bitməyib, məsum bir sevda kimi öz aralarında qalıb. Bu cür halların ən azı yarısında iş bıçaqlanma ilə bitseydi, bu xalqın kökü indiyə qədər kəsilməmiş olardı.

Açıq şəkildə ortadadır ki, qadına münasibət məsələsində gündən-günə geri gedirik. Namus, əxlaq məsələlərində yanlış təsəvvürlərin əsiri. Gənc nəsil tində, məhəllədə kitabsız, elmsiz, təhsilsiz böyüyür və bir azdan onlar öz düşüncələrindəki cəmiyyət institutlarını formalaşdıracaqlar.

Bu, Talibanın, İŞİD-in, digər “qadınların müstəsna hüququ”ndan bəhs edən qruplaşmaların təbliğ etdiyi institutlardan fərqli olmayacaq.

Mayın 3-də Müsavat Partiyasının Binəqədi rayon təşkilatının 8 sayılı mikrorayon A özəyinin toplantısı keçirilib. Toplantıda sözügedən özekdə partiya üzvü kimi qeydiyyatda olan Vurğun Əyyubun özəyinin iclaslarına qatılmadığı, üzvlük haqqı ödəmədiyi müzakirə olunub və onun partiya sıralarından xaric edilməsi barədə qərar qəbul edilib.

Müsavatın Divan üzvü və Binəqədi rayon təşkilatının keçmiş sədri Nəmət Kərimli bildirib ki, V.Əyyub özəyinin iclaslarına qatılmaqla bağlı çağırışlara məhəl qoymayıb, qərarlara tabe olmayıb, üzvlük haqqını ödəməyib. Buna görə də özek təşkilatı onun partiyadan xaric edilməsi ilə bağlı qərar qəbul edib.

N. Kərimli onu da bildirib ki, qərara Müsavat rəhbərliyi tərəfindən baxılmalı və təsdiq olunmalıdır.

V.Əyyub barədə partiyadan xaric edilmə qərarının çıxarılması ADR sədri, sabiq Müsavat üzvü Qubad İbadoğlunun etirazı ilə qarşılanıb. Q.İbadoğlu bildirib ki, Müsavatın yerli təşkilatı yuxarıların göstərişi ilə 1992-ci ildən Müsavat Partiyası Bərpa Mərkəzinin üzvü, 1992-1993-cü illərdə TQDK-nın rəhbəri, 1997-ci ildən partiyanın baş katibi, 2001-ci ildən Müsavat başqanının 1-ci müavini olmuş, partiyanın quruculuğunda və inkişafında dəyərsiz xidməti olan, ziyalı, filologiya elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, Azərbaycan Demokratiya və Rifah Hərəkatı sədrinin 1-ci müavini V.Əyyubun partiya sıralarından xaric olunması barədə “qərar” qəbul edib: “Onun Müsavatdan çıxarılması bir daha göstərdi ki, Müsavat qurultayından sonra qisasçı təfəkkürə malik olan, yalnız qrup maraqlarını güdən, cılız hisslərlə yaşayan adamlar tərəfindən idarə olunur. Heç şübhəsiz ki, belə idarəçilik Müsavatın bu gündə rüsvayçı səhifə, tarixində qara ləkə kimi qalacaq, partiyayı isə gələcəkdə uçuruma aparacaq”.

Keçmiş Divan üzvü Adil Qeybullay isə V.Əyyubun partiyadan çıxarılması qərarına etiraz olaraq bəyanat yayaraq Müsavat üzvlüyündən çıxdığını elan edib: “Əslində indiki Müsavat daxilində çoxdan başlanmış təcridçilik və bölücülük siyasəti məntiqi sonluğuna çatdı. Bu gün qeyri-qanuni üsullarla partiya rəhbərliyini ələ keçirmiş məhdud bir qrup müsavatçılığın mahiyyəti ilə daban-dabana zidd olan avtoritar və aqressiv davranış nümayiş etdirir. Bu cür davranış böyük Rəsulzadənin və ləyaqət etalonu olan sırası müsavatçıların ruhuna həqarətdir. Müsavatın əsas prinsiplərini təşkil edən ədalət və mərhəmət prinsipləri bu gün onun adını daşıyan partiyada ayaqlar altına atılıb. Müsavatçılıq ruhuna avtoritarlıq hopa bilməz. Əgər hopubsa, o partiyanın yalnız quru adı Müsavat ola bilər. Müsavatçılıq Müsavat Partiyasından qat-qat geniş anlayışdır...”

Partiyayı işğal etmiş məhdud bir qrupun apardığı yanlış siyasətə və təşkilatda yaratdığı

cılız qisasçılıq, avtoritarlıq fəaliyyətinə şərik olmaq niyyətim olmadığından partiya sıralarından istefa verdiyimi bəyan edirəm. Yolumuz milli dövlətçilik yoludur”.

Müsavatın Məclis üzvü Elada Məmmədli də V.Əyyubun partiyadan çıxarılmasına etiraz edib. O da qeyd edib ki, belə bir qərarın verilməsi cılızlıqdır: “Heç kim öz fərdi münasibətlərini M.Ə.Rəsulzadənin yaratdığı Müsavat Partiyası adı altında

aliyyəti partiyanın nizamnaməsinə zidd olub: “Vurğun bəy sonuncu dəfə nə vaxt ödəyib üzvlük haqqını? Yadıma düşürmü o tarix? İnsanları qərar qəbul ediləndən sonra qınamaq asandır. Amma hər kəs üzünə düşən vəzifəni yerinə yetirməyə borcludur. Ortada reallıqlar var. Onu özek qərar verərək partiyadan çıxarıb. Heç bu məsələ partiya rəhbərliyi səviyyəsində müzakirə olunmayıb. İclası dəvət edir-

yoxlaya bilər. Bu nə deməkdir ki, şəffaflıq yoxdur”.

Nəmət Kərimli isə həmçinin bildirib ki, Adil Qeybullayın istefası birinci dəfə deyil: “Bu, onun sayca üçüncü istefasıdır. Yalnız ona “yaxşı yol” demək qalır, çünki istefa vermək onun öz hüququdur. Amma bir müddətdən sonra vəziyyət dəyişsə, o, yenidən partiya üzvü olduğunu rəsmən elan edəcək. İndiyə qədər iki dəfə belə olub”.

Vurğun Əyyubun Müsavatdan çıxarılması yeni gərginlik yaratdı

Adil Qeybullay istefa verdi;
ADR-çilərin etirazlarına Müsavat
rəhbərliyindən tutarlı cavablar gəldi

Vurğun Əyyub

Elman Fətəh

Osman Kazimov

pərdələnməməlidir. Vurğun bəyi 25 ildən artıqdır ki, tanıyıram. Hər zaman demokratik fikirli, azad sözlü, milləti və dövləti üçün canından keçməyə hazır olan ziyalıdır. Qınayıram indiki rəhbərliyi, düşmənçiliyin də bir meyarı olar”.

Müsavat başqanının müavini Elman Fətəh isə partiya məxsus olan qrupda məsələyə münasibət bildirərək qeyd edib ki, Binəqədi təşkilatının bir özəyi üzvlərinin iradəsinin qərarını verib, V.Əyyubu partiyadan xaric edib və yenə də “saçyoldu kampaniyası” başlayıb: “Bir az maraqlandım, məlum oldu ki, bu, birinci dəfə baş vermir. Neçə ildir ki, özek bunu zaman-zaman müzakirə edirmiş. Hətta bir neçə il öncə də eyni özek, eyni şəxs haqqında eyni qərarı veribmiş. Sonra ağsaqqal, qarasaqqal yığılıb özəyin qərarını dəyişdiriblər. Nizamnamə pozuntusu olduğunu iddia edirlərsə, rayon şurasında, NTK-da məsələni qaldırınsınlar”.

Müsavat başqanının müavini Osman Kazimov isə dedi ki, xeyli vaxtdır V.Əyyubun fə-

lər, həmin adam saymazyanalıq nümayiş etdirir, mesaj yazır deyir ki, xəstəydim. Dəfələrlə Divana çağırılıb. Divanda işitirək etməyib və müxtəlif bəhanələr gətirib. Partiyanın nizamnaməsinə əməl etmək lazımdır. Qurultay keçirilib, artıq hər şey bitib. Nizamnaməyə uyğun hərəkət etmək lazımdır, sayğısızlıq nümayiş etdirmək, özünü hamıdan yuxarı tutmaq lazım deyil”.

O. Kazimov qeyd edib ki, V.Əyyub verilən qərardan narazırsa, şikayət etsin: “Bu qərarın ədalətli, ya da ədalətsiz, qanuni olub-olmamasını deyə bilmərəm. O qeyd edir ki, ömür boyu Müsavat Partiyasına köməklik edib. Bu o demək deyil ki, vaxtilə üzvlük haqqı verdiyini görə indi verməməlidir. Üzvlük haqqı böyük bir məbləğ deyil ki? Bu, sadəcə, onun intizamıdır, nizamnaməyə hörmətsizlikdir. Partiya üzvü olan şəxs üzünə düşən vəzifələri yerinə yetirməlidir. Yoxsa partiyada anarxiya, xaos olar. Üzvlük haqqının xərclənməsində şəffaflıq var. Partiyanın maliyyə hesabı var, maraqlanıb

Müsavat başqanının sabiq müavini, politoloq Qabil Hüseynli isə bildirib ki, V.Əyyubun, A.Qeybullayın Müsavat sıralarından kənarlaşdırılması əslində onların özləri üçün xeyirdir: “Onların hər ikisi savadlı adamlardır. Elmlə məşğul olsalar cəmiyyətə daha çox fayda verərlər. Partiyanın işi fəaliyyəti davam edəcək. Müsavatda onu yaşadacaq insanlar hələ var”.

Müsavatın Suraxanı rayon təşkilatının sədri Rövşən Dəmirli APA-ya deyib ki, rayon təşkilatının üzvləri tərəfindən partiyada baş verən son hadisələrə etiraz olaraq aksiya keçirilməsi təklif olunub: “Biz bu təklifləri dəyərləndirib, aksiyanın vaxtını müəyyənləşdirəcəyik. Güman ki, aksiya mayın 6-da keçiriləcək. Həm də biz bilmək istəyirik ki, hakimiyyətdən aksiya üçün yer tələb edən, narazılıq edən bir partiya öz qərarı qarşısında etiraz aksiyasını necə yanaşacaq? Görəsən, indi Müsavatda demokratiya qalıbmı? Bunu aksiya zamanı görəəcəyik”.

□ Etibar SEYİDAĞA

ABŞ mediası Açıq Cəmiyyət İnstitutunun sədri Corc Sorosun 7 milyard dollar vergi borcu olduğunu ortaya çıxarıb. Birləşmiş Ştatlarda mediası yazır ki, milyarder qanunvericilikdəki boşluqlardan yararlanaraq vergi ödəməkdən yayınıb. Vergi orqanları borcun ödənməsi üçün yaxın günlərdə prosedurlara başlamağa hazırlaşır.

çox etkilənib. Professional həyatına başlayarkən açıq cəmiyyətlərin inkişafına dəstək verməyi məqsəd seçib.

Sorosu təkçə inqilabi proseslərə dəstək verən ölkələrin iqtidarları deyil, ABŞ-dakı bir sıra cameələr də sevmir. Onun ABŞ prezidentlərindən Corc Buşla kəskin münasibətləri isə heç kim üçün sirr deyil. Milyarder düşünür ki, Buş özünün uğursuz iqtisadi siyasəti ilə açıq iqtisadiyyatlar haqqında dünyada mənfi

varlı yəhudi ailəsinin qızı olub.

Atası haqqında danışan Corc Soros deyir ki, təhlükəni dəf etməyi, risklərdən həzz almağı atasından öyrənib. Tivadar Şvarts həyatı boyu nüfuzlu şəxslərə vəkillik xidməti göstərmiş, qazandığı pulların qarşılığında isə dəbdəbəli həyat yaşayıb, əyləncəyə, ekstrimlərə düşkün olub. Onun ən sevdiyi məşğuliyyəti isə birjadan para qazanmağıdır. O bu işə qumar kimi ba-

rox, onu idarə etmək bacarığı formalaşdırır. Ancaq bir müddət sonra ailənin gəliri azalır. Gənc yaşlarında Sorosu böyük pullar qazanmağa da uşaq yaşlarından gördüyü zəngin həyata geri dönmək istəyi təhrik edir. Yaşadığı maddi sıxıntılar isə onun xeyriyyəçiliklə məşğul olmasına səbəb olur.

1936-cı ildə Avropada faşizm küləkləri əsərkən onlar yəhudi Şvarts soyadını macar Soros deyirlər. Bu yol-

Hüquq müdafiəçiləri dövlət başçısından geniş əfv gözləyirlər...

Novella Cəfəroğlu: "Çox ümidlilik, sənədləri Əfv Komissiyasına təqdim etmişik"

May ayı ilə bağlı əfv gözləntiləri ciddi şəkildə müzakirə edilir. İnsan Hüquqları üzrə Birgə İşçi Qrupu daxil olan hüquq müdafiəçiləri siyasi məhbusların növbəti əfv siyahısına düşəcəyinə ümid edirlər.

İşçi Qrupun üzvü, hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu musavat.com-a bildirib ki, mayın 10-da əfv olacağı daha ciddi gözləntidir: "Çox ümidlilik. Biz sənədləri Əfv Komissiyasına təqdim etmişik. Tofiq Yaqublunun da məktubunu prezidentə göndərmişik. Görək kim əfvə düşüb azadlığa çıxacaq". Onun sözlərinə görə, siyasi məhbus T.Yaqublunun azadlığa buraxılması üçün dövlət başçısına ard-arda bir neçə müraciət edilib: "Ümid edirik ki, prezident bu müraciətləri cavabsız qoymayacaq. Tofiq Yaqublunu, eləcə də digər siyasi məhbusları azadlığa buraxacaq".

Hüquq müdafiəçisi Səadət Bənəniyarlı da bildirib ki, tezliklə əfv olacağına və T.Yaqublunun da azadlığa buraxılanların sırasında olacağına ümid edir: "Müraciətimizə cavab gözləyirik. Ümid edirik ki, prezident bu qədər müraciətə biganə qalmayacaq".

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı isə qeyd edib ki, İşçi Qrup sonuncu dəfə aprelin əvvəlində toplaşmış. Ancaq hüquq müdafiəçiləri həftədə bir dəfə, yaxud on gündən bir toplaşmaq istəyir. QHT-lər daim yığılır. Siyahı barədə danışmaq istəmirəm, insanları ümidləndirmək olmaz. Çoxlu müzakirələr olur, hüquq müdafiəçiləri hər bir məhbusu geniş müzakirə edib, sənədlərini hazırlayır. Sənədləri təqdim etmişik, hazırda ancaq bizə gözləmək qalır".

Hüquq müdafiəçiləri qeyd edirlər ki, bu həftə əfv sərəncamının veriləcəyinə ümid böyükdür. May ayının 28-də də əfv olacağı yayılan xəbərlər sırasındadır. Amma mərhum prezident Heydər Əliyevin mayın 10-da doğum günü olduğunu nəzərə alsaq, bu həftə daha inandırıcı görünür. Ümid edilir ki, budəfəki əfv daha geniş olacaq və siyasi məhbuslar da azadlığa çıxanların sırasında düşə biləcəklər.

□ RÖYA

Novella Cəfəroğlu

Corc Soros - milyarder, yoxsa fırıldaqçı

Açıq Cəmiyyət İnstitutu rəhbərinin həyat hekayəsi

Günümüzün ən zəngin adamlarından olan Açıq Cəmiyyət İnstitutunun rəhbəri Corc Sorosu bəzi çevrələrin xeyriyyəçi, bəziləri qiymətlərin dəstəkçisi, bəziləri isə böyük maliyyə maxinatoru adlandırırlar. Haqqında kəskin fərqlənən fikirlərin olmasına baxmayaraq Sorosu bütün çevrələr nüfuzlu şəxs kimi qəbul edir. "Forbes" dərgisinin hesablamalarına görə, Soros 30 milyard dollara sahibdir.

Corc Soros 1930-cu il avqustun 12-də Budapeştdə macar və yəhudi əsilli ailədə doğulub. Onun Slovakiya, Ukrayna kimi Şərqi Avropa ölkələrinə yatırımı Birləşmiş Millətlər Təşkilatının bölgəyə yatırımı üstələyir. Sorosun xeyriyyəçi kimi tanınmasında bu faktorun rolu böyükdür. Sorosu digər xeyriyyəçilərdən fərqləndirən əsas cəhət yalnız sosial deyil, siyasi layihələrə də yatırım ayırmasıdır. Fəaliyyətini çək-çevir edən bəzi ekspertləri iddia edir ki, Soros bu yolla ölkələrin daxili işlərinə qarışır. Corc Soros bu iddiaları sakit qarşılayır, heç bir səs-küylü bəyanatlar vermir: "Mənim rəngli inqilablar da suçlanmağımı Rusiya təbliğatının nəticəsidir. Dünyanın hər yerində demokratik inkişaf layihələrini dəstəkləyirəm. Keçmiş MDB məkanında olsun, ya Liberiyada, Nepalda olsun, bizim üçün fərq etməz".

Həyatı haqqında danışan Soros deyir ki, London Economy Schoolda təhsil alarkən müəllimi Karl Popperin açıq toplum fəlsəfəsindən

imic formalaşdırıb. Eyni zamanda vətəndaş cəmiyyəti institutlarının fəaliyyətini hüquqi maneələr yaratmaqla açıq cəmiyyət quruculuğunu ləngidib. Corc Buş isə Sorosu ən böyük tənqidçisi adlandırır.

Milyarder belə demək mümkünə, sonradan Corc Soros olub. Dünyaya gələndə atası Tivadar Şvarts onun adını Dord qoyub. Tivadar Şvarts Budapeştin si-radan bir ailəsindən çıxan yəhudi cameəsinin nüfuzlu hüquqşünaslarından idi. Ədəbiyyata da maraq göstərən Tivadar Şvarts ədəbi dərji təsis etmişdi, o, özünün qələmini arada bir hekayə və povest janrlarında sına-yırdı. Sorosun anası Erzebet Suts isə çox nüfuzlu və

xırmış.

1914-cü ildə Tivadar I Dünya savaşına gedir. Bu haqda danışan Soros deyir ki, atasını cəbhəyə apararaq vətənpərvərlik duyğuları yox, "riskləri və ekstrimləri hiss etmək üçün belə bir unikal imkanı əldən verməmək" həvəsi imiş. Onun cəbhə həyatı həyəcanlı anlarla zəngin olub. Avstriya-Macaristan tərəfdə vuruşan Şvatsı ruslar əsir alaraq Sibirdəki əsir düşərgəsinə gətirib. Ancaq o, buradan qaçmağı və aylarla davam edən yolçuluqdan sonra Budapeştdə çatmağı bacarıb.

Soros deyir ki, atası nə ona, nə də qardaşı Pola korluq verməyib. Kiçik yaşlarında belə cibxərcliyinin sərhədi yox imiş. Atası deyirmiş ki, çox pul uşaqlarda bədxərclik

la da 1944-cü ildə Hitler Almaniya Macarıstanı işğal edəndə yəhudilərə qarşı repressiyalardan qurtulurlar. Həmin dövərdə faşist Almaniya 440 000 macar yəhudisini qətlə yetirmişdi.

Corcun 17 yaşında o, Budapeştdən köçməyə qərar verir. Şəhər seçimində atasının tövsiyəsi belə olur: "Ya sosializmin nə olduğunu görmək üçün Moskvaya get, ya da Londonu seç - orda BBC var". Corc Britaniya paytaxtını seçir. Burada onu II Dünya savaşı dövründə atasının saxta sənədlər düzəldərək Macarıstanı çıxarmalarına yardımçı olduğu qohumları himayəyə alır. Ancaq London həyatı çətin olur. Soros yazır ki, Londonda tez-tez ac qalır, pulsuzluq və işsizlik onu tez-tez sarsıdirmış.

1949-cu ildə o, London İqtisad Məktəbinə daxil olur və 3 il sonra məktəbi yüksək göstəricilərlə başa vurur. Təhsil müddətində keçinmək üçün günəməzd işlərdə çalışır. Ətriyyət fabrikində yük daşıyır, Uels sahillərində turistlərə xirdə satır, restoranlarda ofisiyanat işləyir, vağzalda yük daşıyır. Soros yazır ki, həmin dövrün onun ən böyük arzusu banklardan birində işə düzəlmək olur. Soros mühasibatlıq təcrübəsinə öz şəxsi büdcəsinin idarəedilməsindən başlayır: "Hər gün büdcəmə ən yaxşı halda dörd funt-sterlinq əlavə edə bilirdim. Öz gəlirlərimi və xərclərimi dəqiq hesablayırdım, büdcəmi qənaətlə xərcləməyə çalışırdım".

Nəhayət, 1953-cü ildə onu "Singer və Fridlander" şirkətinin mühasibatlığında işə götürürlər. Bu şirkət qızıl mədənlərinin aksiyalarının satışı ilə məşğul olurdu.

Qısa zamanda yaxşı gəlir əldə edən Corc Soros uğurlu biznes fəaliyyətinə başlayır. 1956-cı ildə o, artıq varidatını yarım milyon dollara çatdırmaq üçün ABŞ-a yola düşür.

ABŞ-da o, beynəlxalq arbitrajda çalışmağa başlayır, bir

ölkədən qiymətli kağızlar alıb digər ölkələrə satmasını təşkil edir. Gəlirləri çoxaldıqca Soros biznesin yeni sahələrində özünü sınayır. Təcrübəsi, proseslərə elmi yanaşması ona milyardlar qazandırır.

Onun adı dəfələrlə maliyyə maxinasiyalarında da hallanıb. 1992-ci il sentyabrın 16-da onun birja maxinasiyalarından 10 milyard qazandığı iddiaları uzun müddət dünya mediasında dolaşdı. London birjasında baş tutan bu əməliyyatdan sonra İngiltərə funts-sterlinq ABŞ dollarına nisbətə xeyli dəyərdən düşdü və bundan sonra İngiltərə Bankı kütləvi valyuta intervensiyası həyata keçirməyə məcbur oldu. Sorosun gəlirlərinin heç də hamısının sağlam və şəffaf qaynaqlardan olmadığını bildiren şəxslər iddia edir ki, 1992-ci ildən sonra Soros dünya birjalarında 17 iri maliyyə maxinasiyası təşkil edib və külli miqdarda pul qazanıb.

Corc Soros buna görə məhkəməyə də verilib. Paris Məhkəməsi birja əməliyyatla-

ndan öncə məxfi məlumatları qanunsuz yollarla ələ keçirdiyi üçün milyardları 2,2 milyon avro cəriməyə bənd. Qətnamədə göstərilir ki, Soros Fransanın Societe Generale bankı ilə qanunsuz əməliyyatlardan 2 milyon avro əldə edib.

Yaşlı Corc Soros isə haqqında səslənən bütün iddialara dözümlü yanaşır. Sonuncu müsahibələrindən birində milyarder deyir: "Bəxtim gətirib ki, atam heç zaman hamı kimi hərəkət etmədi. 1944-cü ildə o, soyadımızı dəyişmək qərarı almaqla ailəmizi ölümdən xilas etdi. Əgər biz də hamı kimi davransaydıq, yəqin ki, öləcəkdik. İnsanların çoxu ölümdən qurtulmaq üçün heç bir addım atmırdı. Ancaq mənim atam ölüm təhlükəsi varsa, böyük risklərə getməkdən çəkinmədi."

Savaş dövründə qazandığım təcrübə, atamdan öyrəndiklərim mənə bunu diqqət edir - risk etməsən, hər şeyini, hətta həyatını da itirə bilərsən".

□ Aygün MURADXANLI

Niyə belə olur, ilahi?!

Hüseyinbala SƏLİMOV

Bəzən yaddaş da insana bir yük olur. Yaddaşın öz ağırlığı olur. Amma nə etmək? Yaddaş təkcə yaxşı, xoş şeyləri yadda saxlamaq üçün deyil...

Artıq bir dəfə yazmışam da... Elə hey çalışıram, di gəl, özüməndə də asılı olmadan bir rus şairinin sətirləri beynimdən çıxmır ki, çıxmır... Tanrıya müraciət edən şair deyir ki, bu nədir, ilahi, şagirdlər müəllimlərdən, uşaqlar valideynlərdən əvvəl ölür?!..

Axırda da şair qayıdır ki, axı Allah neyləsin, onun özünün oğlunu zalım insanlar öldürmədimi?!..

Bəli, Tofiq Yaqublunun qızının ölüm xəbərini eşidəndə dərhal bu sətirlər yadıma düşdü, elə o vaxt da çox çalışdım, amma bu sətirləri beynimdən qova bilmədim ki, bilmədim...

Fəqət indi Azərbaycan başqa həyat və başqa ritm yaşayır. O, bir insanın dərdini duyacaq dərəcədə həssas, qayğıkeş və diqqətli deyil, hətta bu insan məşəqqətli bir ömür yaşasa belə... Hətta bu insan qəhrəman olsa belə...

Heç bilmirəm, qədim yunanlardan başlayan böyük olimpiya ənənələri öz mahiyyətində bu günə qədər nələr qoruyub saxlaya bilib və nələr itirib?..

Bəli, indilik üçün demək olar ki, əslində ölkələrin böyük idman oyunlarına marağı özlüyündə hələ heç nə demir. Müxtəlif vaxtlarda müxtəlif siyasi sistemlərə malik dövlətlər böyük idman tədbirlərinə marağ göstərib və hətta bu tədbirlərə ev sahibliyi də etmək istəyib...

Hazırda Azərbaycan da, necə deyirlər, bu istəkdə bulunmaqdadır, biz də bu haqda çox yazmışıq. Ən azı zahirən ölkə ilk Avropa oyunları ilə yaşayır, hərçənd, adı insanların bu haqda hər gün eşitdiyi oyunların keçəcəyi müddətdə təbiq olunacaq yasaqlar və qadağalardır...

Bəli, yasaqlar və qadağalar... Onlarsız bugünkü Azərbaycanı heç təsəvvür etmək mümkündürmü? Onlar ölkənin siyasi sisteminin sözün əsl mənasında "yaradağı"dır...

Di gəl, hakimiyyət adamları özləri də xoflu və həyəcanlıdır. Elə hey deyirlər ki, guya kimlərsə, hansısa ölkələr və təşkilatlarla, Azərbaycana qarşı təbliğat aparır, qarşıdan gələn idman tədbirlərini pozmaq istəyir... Hamı da and-aman edir ki, bizim belə niyyətimiz yox, amma yenə də sakitləşə bilmirlər...

Elə burada adamın yadına uşaqlıq çağından bir maraqlı detal düşür. Bəli, əvvəllər toylar indiki kimi heç də sadlıq sayırlarında keçirilmirdi, xüsusən də rayonlarda həyat toyları dəbdə idi. O toy məclisləri indi də yadımdan çıxmır, çünki onların böyük özellikləri vardı...

"Filankəsin toyu necə keçdi?" sualı heç də mücərrəd məna kəsb etmirdi, əgər toy, şən və dinc keçirdisə, bu, o demək idi ki, həmin adam yaxşı adamdır, necə deyirlər, camaat arasında hörmət sahibidir...

Fəqət, o adamlar ki, belə hörmət qazanmamışdılar və yaxud da başqa bir adamın toyuna daşa-şuluq salmışdılarsa, onlar mütələq bunun cavabını alırdılar - toya dava düşür, toy pozulur və axırda da toy sahibi vaxtından əvvəl toyu bitirmək və yekunlaşdırmaq məcburiyyətində qalırdı...

Təbii ki, ölkələri insanlara müqayisə etmək o qədər də uğurlu deyil. Amma niyə də yox? İnsanların olduğu kimi, ölkələrin də imici var... Bu imic onlara qarşı münasibət yaradır...

Yazının əvvəlində bir cümlə ilə Tofiq Yaqubluya üz verməmiş faciəni andıq. Bu adam yenidən məhbəsə qayıtdı, öz dərdləri ilə birlikdə...

Necə belə adam var? Onlar heç də az deyil... Elə hey baxıb görürsən ki, budur, kimisə həbs etdilər və yaxud da ki, təqibə məruz qoydular...

Bütün bunlar ölkə haqqında bir təsəvvür formalaşdırır. Və bu təsəvvürlərin də əsasında müəyyən münasibət yaranır...

Fikir vermişdik, eyni sindromlar Soçi olimpiadası ərəfsində Rusiya hakimiyyəti üçün də xarakterik idi - elə hey deyirdilər ki, bəs filan dövlət nəse etmək istəyir, filankəs nəse dedi...

Olimpiadadan sonra bəlli oldu ki, Rusiyaya qarşı deyilənlər heç də əbəsdə deyilmiş, çünki az keçmədi ki, bu ölkə Kırım ilə haq etdi. Ukraynanın şərqində böyük qarşıdurma yarandı...

Yox, Azərbaycan hakimiyyətində belə bir tərər və qüdrət yoxdur. Hətta onların Qarabağ problemi ilə bağlı dedikləri sət sət sözər belə ritorikadan başqa bir şey deyil...

Amma Azərbaycan hakimiyyətinin öz cəmiyyətinə münasibəti həmişə problemlidir və bu hakimiyyət həmişə öz cəmiyyətinə xoflanıb. Əslində isə hamı öz işində gücündədir. Cəmiyyət narahatlıq və təşviş üçün hansısa əsas vermir. Amma nə etmək olar? Elə hakimiyyətlər var ki, onları cəmiyyətin hətta sükutu da qorxudur...

Səbəbi də sadədir: onlar çox toyları yasa çeviriblər...

Türkmənistanın paytaxtı Aşqabadda Azərbaycan, Türkiyə, Türkmənistan və Avropa İttifaqı arasında dördtərəfli görüş keçirilib. Görüşün əsas məqsədi Türkmənistan təbii qazının Trans-Anadolu Boru Xətti (TANAP) layihəsinə cəlb olunması ilə bağlı müzakirələrin aparılması olub.

Görüşdən sonra Türkiyənin enerji və təbii sərvətlər naziri Taner Yıldız bildirib ki, müzakirələrin yekununda Türkmənistanın təbii qazının qiymətləndirilməsini nəzərdə tutan Anlaşma Memorandumu və birgə bəyanat imzalanıb. "Bu Anlaşma Memorandumunun Türkiyənin enerji siyasəti baxımından böyük faydası olacaq", - deyərək bildirdi.

Həmçinin qeyd edilir ki, İran tərəfi TANAP-a qoşulmaq üçün layihədə pay sahibi olanlara müraciət etməyib. Bunu Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) prezidenti Rövnaq Abdullayev bildirdi. "Biz TANAP-a gələcəyi perspektivli bir layihə kimi baxırıq. TANAP genişləndirilə biləcək böyük bir boru xəttidir. Onun vasitəsilə nəinki Azərbaycanın, hətta İranın, Türkmənistanın, İraqın da qazını nəql etmək imkanı var", - deyərək R.Abdullayev qeyd etdi. O əlavə etdi ki, TANAP regionun "ən böyük arteriyası olacaq".

"France Presse" agentliyi isə xəbər verir ki, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Maroş Şefçoviç türkmən qazının Xəzərin dibi ilə nəql olunmasının 2019-cu ildən başlanıla biləcəyini söyləyib. Sefçoviç aydınlıq gətirib ki, hər iki variant - yəni türkmən qazının «Transxəzər» kəməri və İran ərazisi ilə nəqli variantları müzakirə edilib. O əlavə etdi ki, İranla Qərbdə diplomatik münasibətlər hazırda müsbət axarda inkişaf edir.

Sefçovicin sözlərinə görə, Avropa Birliyi (AB) İranla dünyanın 6 gücü arasında davam edən nüvə danışıqlarının hərəfəfli sazişin imzalanması ilə başa çatacağına ümid bəsləyir.

İran rəsmiləri bundan əvvəl həmişə bildirdilər ki, qazın Xəzərin dibi ilə nəqli iqtisadi baxımdan sərfəli deyil və ən yaxşı marşrut türkmən qazının İran ərazisi ilə nəqlidir. Xəbər verilir ki, dənizin dibi ilə kəmərin çəkilişi 5 milyard dollara başa gələ bilər, lakin dənizin bölüşdürülməsi məsələsinin özü hələlik mübahisəli olaraq qalır.

Türkmənistan qazının başa İran ərazisi ilə nəqli Azərbaycanı bu layihədən kənar qoyardı. Digər tərəfdən, qazın «Transxəzər» kəməri ilə nəqli variantı dənizin statusu məsələsinə görə Tehranın mövqeyindən asılı olacaq. Belə bir şəraitdə Tehranın «Transxəzər» layihəsində maraqlı olmayacağı bəllidir. «Transxəzər» layihəsinə Rusiyanın da mənfi münasibət bəslədiyi bəllidir. Moskva dənizin dibi ilə kəmərin çəkilişinin və qazın nəqlinin ekoloji baxımdan riskli olduğunu bildirir.

Layihəyə görə «Transxəzər» kəməri ildə 30 milyard kubmetr qazı Avropa İttifaqına nəql etməlidir. Ekspertlər bildirirlər ki, türkmən qazının İran vasitəsilə nəqlinə dair ortaqda hələlik heç bir layihə yoxdur. Lakin Avropa İttifaqının iqlim və energetika komissarı Miguel Arias

"TANAP-da əsas rolunu

İran oynayacaq, nəinki Azərbaycan"

Natiq Cəfəri: "Ən optimal variant o olardı ki..."

Natiq Cəfəri

deyib ki, İrana Rusiyadan yan keçərək "cənub dəhlizlərindən" biri kimi baxılır.

Ekspert Natiq Cəfəri isə musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, Türkmənistanda baş tutan görüşlə bağlı maraqlı və bir-birinə zidd məlumatlar dolaşır:

"Azərbaycan mediası əsasən bu görüşdə türkmən qazının Azərbaycan üzərindən Avropaya nəqlini artıq həll olunmuş məsələ kimi təqdim etməyə çalışır. Arzu edək ki, belə olsun. Azərbaycan üçün çox vacib olardı. Çox yaxşı olardı ki, Türkmənistan qazı Azərbaycan üzərindən gələcəkdə TANAP-a qoşulmaqla Avropaya nəql olunsun. Amma söhbət ondan gedir ki, «Transxəzər» qaz kəmərinin çəkilməsi haqqında söhbətlər 90-cı illərin ortalarından sənədir. Yeni 20 ildir artıq bu danışıqlar davam edir. Bunun qarşısında duran ən böyük maneə Xəzərin statusunun müəyyən olunmaması, Rusiya və İranın «Transxəzər» kəmərinə müxalif qalmasıdır. Yeni layihənin həyata keçirilməsində onların marağının olmamasıdır. Əsas da Rusiyanın heç marağında deyil bu qərar həyata keçirilsin və «Transxəzər» kəməri

çəkilsin. Rusiyanın da veto qoymaq hüququ var. Hələ ki Xəzərin statusu müəyyən olunmadığından, Moskva əlindən gələni edəcək ki, bu kəmərin realizə olunmasının qarşısı alsın. Bunun üçün kifayət qədər əlində rıçaqlar da var".

Ekspertin sözlərinə görə, digər bir variant və daha ağlabatan variant Türkmənistan qazının İran üzərindən Türkiyəyə çatdırılmasıdır: "Türkmənistan qazının gələcəkdə İran üzərindən Türkiyəyə, oradan da TANAP-a qoşulmaqla bağlı Avropaya çatdırılması məsələsi önə çəkilir. Bu, daha real görünən variantdır. Gələcəkdə doğru danışıqlardan da Türkmənistan qazı Avropaya gedəcəksə, İran üzərindən keçməklə, Türkiyədən TANAP-a qoşulmaqla Avropaya çatdırılması daha məntiqli və real görünür. Digər tərəfdən də TANAP-ın özünün qaz götürmə qabiliyyəti o qədər güclü deyil ki, Azərbaycan tərəfi indidən artıq İranın, Türkmənistanın, İraqın bu layihəyə qoşulacağı haqqında çox optimist bəyanatlar verir. Amma TANAP layihəsinin maksimal gücü 30 milyard kubmetr qaza hesablanıb ki, bunun da təqribən 16 milyardını Azer-

baycan verməyi planlaşdırır - 6 milyardını Türkiyə üçün, 10 milyardını Avropa üçün. 2020-ci ildə bu, belə nəzərdə tutulub. İraqın, İranın, Türkmənistanın qazının da bu boruya qoşulması mümkün deyil, boru xəttinin gücü buna yetərli deyil. Gələcəkdə bununla bağlı problemlər yaşansa bilər. Azərbaycan qazı əgər borunun az qala yarısını tutacaqsın, qalan hissəsini hansı ölkənin qazı dolduracaq, bu, maraqlıdır. Həm Türkmənistan, həm İranın, həm də İraqın kifayət qədər qaz potensialı var. Onların hamısının TA-

NAP-a qoşulması mümkünsüz olacaq. Mənim fikrimcə, çox optimal variantlardan biri belə olacaq. İranın Türkmənistanla sərhəd bölgələrində, yəni şimal bölgələrində qazlaşma həddindən artıq aşağı səviyyədədir. İranın əsas qaz yataqları isə cənubdadır. Yeni gələcəkdə ola bilər ki, Türkmənistanla İran arasında və Avropa Birliyinin iştirakı ilə belə bir razılaşma olsun ki, İranın şimalının qazlaşdırılmasında türkmən qazından istifadə edilsin. Türkmənistan qazını İranın şimalına versin, çünki bu, İrana da sərf edir. Bunun əvəzində isə İran öz qazını Türkmənistan qazı adı ilə Türkiyə vasitəsilə TANAP-a qoşsun. Bu, daha optimal variantdır. Çünki Türkiyə ilə İran arasında 22-24 milyard kubmetrik qaz kəməri mövcuddur. Bu kəmərin sonradan TANAP-a qoşulması məsələsi gündəmə gələcək ki, bu da böyük xərc tələb etmir. Yeni «Transxəzər» kəməri alınsa və Azərbaycan üzərindən gətərsə, bu, çox yaxşıdır. Azərbaycanın gələcəkdə tranzitdən xeyli dərəcədə gəlir əldə etməsinə imkan yaradacaq. Amma Rusiya ilə İranla bağlı bu kəmərin çəkilməsinə ümid çox aşağıdır. İnanmıram ki, yaxın gələcəkdə bu, realizə olunsun. Həm də Azərbaycanın özünün də qaz potensialı kəməri yarisinə qədər doldurmaq imkanına malikdir. Yerdə qalan 14-15 milyard kubmetr qazın iki ölkə arasında bölüşdürülməsi o qədər də effektiv verməyəcək. Gələcəkdə çox güman ki, İran boruya qoşulmaqla Türkmənistandan alınan qazın əvəzinə öz qazını boru kəmərinə ötürmək vasitəsilə bunu həyata keçirə bilər. Yeni çox güman ki, əsas rol burada İran oynayacaq, nəinki Azərbaycan".

□ Rəy RƏFİYEVA

"Vətəndaşlar bələdiyyələrə "makler" kimi baxır"

"Vətəndaş və Bələdiyyə Münasibətləri" mövzusunda dəyirmi masa keçirildi

Ümid Partiyasının mərkəzi qərargahında partiyanın Yerli İdarəetmə Orqanları ilə iş şöbəsinin təşkilatçılığı ilə "Vətəndaş və Bələdiyyə Münasibətləri" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib. Şöbənin müdiri Məhəmməd Əsadullazadə mövzu ilə bağlı məruzə ilə çıxış edib. Sonra tədbir iştirakçılarının mövzu ətrafında çıxışları olub, müzakirələr aparılıb və yeni təkliflər irəli sürülüb.

M.Əsadullazadə çıxışında bələdiyyələrin statusunun azlığından, yerli idarəetmə orqanlarındakı problemlər və çatışmazlıqlardan, inkişaf etmiş demokratik ölkələrin təcrübəsindən danışdı və Ümid Partiyasının bələdiyyələrlə bağlı təkliflərini səsləndirdi.

Natiq deyib ki, yerli özünüidarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi və inkişafı vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması istiqamətində və demokratik ölkədə hüquqi dövlətin möhkəmlənməsində vacib amillərdən biridir: "İnkişaf etmiş ölkələrin çoxillik təcrübəsi göstərir ki, hər bir regionun, ərazinin təbii və sosial-iqtisadi potensialından tam və səmərəli istifadə etmək və bu əsasda əhalinin maddi rifahını yaxşılaşdırmaq üçün tək dövlət idarəçilik orqanlarının mövcud olması kifayət deyil. İdarəçilik yükünün azaldılması üçün dövlət idarəetməsində idarə olunan obyektlərin bəzilərinə özünü idarəetmə imkanları verilməlidir. Bu bütün demokratik ölkələr kimi Azərbaycan üçün də xarakterikdir. Azərbaycanda Bələdiyyə İnstitutunun yaradılması və sistemli şəkildə inkişaf etdirilməsi üçün ölkədə ilk dəfə 1999-cu ildə yerli özünü idarə orqanlarına seçkilər keçirildi. Bu seçki ölkənin yerli özünü idarə etmə sisteminə mütərəqqi addım olsa da, müəyyən zaman kəsiyində bələdiyyələrin fəaliyyət istiqamətində boşluqlar yarandı və yerli icra strukturlarından asılı vəziyyətə salındı. 1999-cu ildə "Bələdiyyələrin statusu haqqında" qəbul olunan qanun və bir sıra aktlar kağız üzərində qaldı, bu sahənin inkişafı istiqamətində

tində yetərincə islahatlar aparılmadı. Bələdiyyə İnstitutunun yaradılmasından 15-il keçməsinə baxmayaraq, hakimiyyətin yaratdığı seçki mühiti bütün seçkilərdə hakim partiyanın qələbəsini şərtləndirdi, digər partiyaların, vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələrinin seçkilərdə fəaliyyətini əngəllədi. Bununla da hakimiyyət bələdiyyələri sistemli şəkildə fəaliyyətsiz bir quruma çevirdi.

Digər partiyaların və vətəndaş cəmiyyətinin yerli idarə orqanlarında təmsilçiliyi təbii ki, islahat və inkişaf, şəffaflıq tələb edəcək. Məhz bu amillərə və digər demok-

ratik prinsiplərə görə hakimiyyət bu qurumu gözdən salır. 15 il ərzində vətəndaş yaşadığı ərazinin infrastrukturunun inkişafında bələdiyyələrin rolunu hiss etməyib. İş o yere gəlib çıxıb ki, vətəndaşlar bələdiyyələrə torpaq alıb satan "makler" kimi baxır. Vətəndaş yalnız torpaq məsələsində bələdiyyələrə üz tutmalı olur və bu zaman vətəndaş bələdiyyə münasibəti yaranır".

İcra hakimiyyətinin nəzarətində olan xidmət strukturları tamamilə bələdiyyələrin nəzarətinə verilməlidir. O daha sonra deyib: "Azərbaycan tarix boyu

kənd təsərrüfatı üzrə ixtisaslaşmış bir ölkə olduğu üçün, Bələdiyyə sisteminin inkişafı kənd təsərrüfatının müəyyən sahələri üzrə ixtisaslaşmasında və inkişafında başlıca faktor ola bilər. Baltıqyanı ölkələr və Polşa müstəqillik qazandıqdan sonra yerli idarə sisteminin təkmilləşdirilməsi və inkişafı istiqamətində ciddi islahatların nəticəsində kənd təsərrüfatının inkişafına nail olublar. Polşa ilə Azərbaycanın yerli icra sistemi ilə bələdiyyələrin fəaliyyəti oxşar idi. Polşada bütün səlahiyyətlər bələdiyyələrə verilərək paralel fəaliyyət göstərən yerli icra orqanları ləğv edilib və bu özünün müsbət nəticəsinə göstərir.

Ümid Partiyasının yerli özünü idarə etmə orqanları ilə bağlı geniş proqramı var və zaman-zaman ictimaiyyətə təqdim olunub. Hesab edirik ki, partiyanın irəli sürdüyü təklifləri həyata keçirməklə bələdiyyələrin inkişafına nail olmaq mümkündür. Ümid edirik, hakimiyyət dünyada gedən siyasi, iqtisadi, proseslərdən nəticə çıxarıb demokratik prosesləri sürətləndirəcək və islahatlara gedəcək.

Ümid Partiyası təklif edir ki, bələdiyyələrin səlahiyyətləri referendum vasitəsilə yenidən müəyyənləşdirilməli, icra hakimiyyətinin nəzarətində olan xidmət strukturları tamamilə bələdiyyələrin nəzarətinə verilməli, onlar strukturları prezidentin nümayəndəsi kimi yerlərdə qanunçuluğun qorunmasına nəzarət etməli, bəzi xidmət sahələri (VVAQ, notarius və s.) Ədliyyə Nazirliyi sistemindən alınaraq bələdiyyələrin tabeliyinə verilməli, şəhər, rayon bələdiyyələrinin başçıları ümumxalq səsverməsi ilə seçilməli, şəhər, rayon bələdiyyələrinin məclisləri formalaşdırılmalı, məclis üzvləri ümumxalq səsverməsi ilə seçilməli, kənd və qəsəbə bələdiyyələri yerli və məhəlli problemlərin həlli və büdcə vəsaitləri üzərində daha geniş qərar vermə imkanları əldə etməli, bələdiyyələrin parlament qarşısında hesabatlılığının ləğvi üçün referendum keçirilməli, siyasi institutların bələdiyyə seçkilərində iştirakında xüsusi dövlət marağı formalaşdırılmalı, seçkidə rəqabətin daha çox siyasi partiyalar arasında getməsinə şərait yaradılmalıdır".

Qeyd edək ki, Ümid Partiyası bir neçə aydır ki, ardıcıl olaraq hər həftə müxtəlif mövzularda dəyirmi masalar keçirir. Mövzular əvvəlcədən İcra Aparatının hər həftə keçirilən yığıncağında şöbə müdirləri tərəfindən kollegial şəkildə müzakirə olunur.

Daha bir Ümid üzvü namizəd olacaq dairəni açıqladı

Mayın 3-də Ümid Partiyası Lənkəran rayon şöbəsinin Məclisi özünün növbəti toplantısını keçirib. Ölkədəki ictimai-siyasi vəziyyət, parlament seçkilərinə hazırlıq və partiyanın qarşıya qoyduğu məsələlərin icrası müzakirə olunub. Toplantıda iştirak edən partiya Ali Məclisinin sədri Rəfail Tağızadə Lənkəran rayon şöbəsinin sədri Ramiz Əliyevi 60 yaşının tamam olması münasibəti ilə təbrik edib və partiyanın sədri, millət vəkili İqbal Ağazadənin xüsusi təbrik məktubunu ona çatdırıb.

Partiyanın sədri, millət vəkili İqbal Ağazadə tədbirə telefonla qoşulub, Ramiz bəyi bir daha təbrik edib, Məclis üzvləri ilə fikirlərini bölüşüb, tapşırıq və tövsiyələrini verib, uğurlar diləyib.

Həmin gün Ümid Partiyası Göyçay rayon şöbəsinin də Məclisi növbəti yığıncağını keçirib. İclasda 2015-ci il parlament seçkilərində 89 sayılı Göyçay-Ağdaş seçki dairəsindən Milli Məclisə namizədin irəli sürülməsi, 28 mayda ADR-in yaranmasının 97-ci il dönümü münasibətlə tədbirin keçirilməsi müzakirə olunub və təşkilata qəbul ucun müraciət edən şəxslərin ərizələrinə baxılıb.

Ali Məclisin üzvü, rayon şöbəsinin sədr müavini, ixtisasca iqtisadçı olan Vəliyev Laçın Rafiq oğlu 89 sayılı Göyçay-Ağdaş seçki dairəsindən Milli Məclisə namizədliyini irəli sürəcəyini açıqlayıb. Məclis üzvləri parlament seçkilərində L.Vəliyevin namizədliyini dəstəkləyiblər və ona mübarizədə başarılar diləyiblər.

Yaşamaq inhisara alınanda

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Yenə

yaz gəlib, Oğuz elində qardaş qırğını davam etməkdədir. Sevdiyi qızı küçədə doğrayan əsəbi qaçaqlar, kafeyə gələn pullu xarici kliyent üstündə süpürülən ofisiantlar, ölümdə qoyunların yerini bölüşə bilməyib boğuşan çobanlar və sairə və ilaxır...

Mən bəzən bir gündə 3-4 davanın canlı şahidi oluram. Adamlar hər yerdə bir-biriylə it kimi boğuşurlar. Evlərdə, heyətlərdə, ictimai nəqliyyatda, məclislərdə... "Boğuşmaq" sözüne görə üzr istəyirəm, amma prosesin gerçək adını yalnız bu söz ifadə edir. Bu, adi dava-şava, mübahisələr deyil. Hər gün çeşid-çeşid, rəngarəng qan axıdılması xəbərləri gəlir. Əslində qanın rəngi birdir, hadisələr rənglidir.

Hətta bu yaxında daha orijinal hadisə olmuşdu: beyin gözləməyə hövsələsi çatmayıb gəlini toydaca eşşək balası kimi çirpmişdi. Sonra da bəy və gəlinin adamları bir-birinin canına dərəcəli şadlıq evində ictimai sabitliyə şilləq atmışdılar, polis gəlib hamısını yığıb aparmışdı. Daha sonra isə sürü ilə geri qayıdıb heç nə olmamış kimi toyu davam etdirmişdilər.

Başqa bir hadisədə oğlan sevdiyi qızın burnundan öpmüşdü. Zarafat edirəm, hardadır xalqımızda o bəxt? Yazıq qızın burnunu yumruqla vurub sındırmışdı.

Perulu yazıçı Mario Varqas Lyosa-nın Nobel ədəbiyyat ödülünü alarkən, 2010-cu ildə söylədiyi nitqində belə cümlə var: "Kitab oxumaq, o cümlədən yazıçılıq həyatın yarımçıqlığına etirazdır". Yazıçı demək istəyir ki, həyat bizim təsəvvürümüzə, xəyallarımıza uyğun gəlmir, həyat amansız, ədalətsizdir, ümidləri doğrultmayan bir yerdir. O baxımdan, insanlar ədəbiyyatda daha gözəl və bütöv dünyalarını qururlar. Bunu azərbaycanlıların ümitsizcəsinə bir-birinə aqressiv yaşamasına da aid edə bilərik. İnsanlar öz canında tapa bilmədiyi rahatlığı başqalarının canını almaqda görürlər. Şüurları olaraq hesab edirlər ki, guya bununla öz can yarımçıqlarını, öz natamam həyatlarını əldə edib bütövləşdirəcəklər. "Mənim olmasan heç kimin də olmayacaqsan" söhbətinin dolay mənası budur.

Ədəbiyyat örnəyini nahaqdan çəkmədim. Kitablardan, incəsənət və mədəniyyət insanlarda humanizm hissini artırır, onları tərbiyə edir. Yayımlar isə bütün kitab dükanlarını, nəşriyyatları, qəzet satışını yığıb yerini "şuçu" siqaret və təsbəh satan köşklərə verdilər. Telekanalizasiyalardan heç danışmağa dəyməz, onlar ölkənin ən böyük aqressiya, mədəniyyətsizlik mənbəyidir. Mən bir-iki dəfə təsadüfən, epizodik olaraq "Sənı axtarıram, tutsam cıracam, ay Zaur" tipli verilişlərə baxmışam. Heyrətə gəlmişəm. Təsəvvür edin, birbaşa ekrandan "Elə ata ölsə yaxşıdır", "Sən niyə onun başını əzmirsən" tipində ağsaqqal və ağ-birçək məsləhətləri yayımlanırdı. O fikirlər ki, vicdanlı şəxslərin ağına gələndə utanırlar, bu rejim onları efrədən yayımladı. Hakimiyyət birbaşa suçludur, çünki bütün kənnallar onların əlindədir. Günahı ona-buna yaxmağın adı yoxdur, ölkədə bir dəne belə müstəqil telekanal qalmayıb.

Bəzi ölkələrdə insanlar çətinə düşəndə, Lyosa demişkən, "həyatın yarımçıqlığı" ilə üzleşəndə onu dinlə doldururlar. Bizim camaatın dini bu tələblərə qətiyyətlə cavab vermir, əksinə, islam dini bu dünyanı fani, mənasız sayır, daha da aqressivləşdirir. Dini məsləhətlərin isə böyük hissəsi qorxuya arxalanır: ondan qorx, bundan qorx, filankəsin gözüünü çıxart, behmənkəsin evini yağmala və sairə. Haçansa bir şəxsi problemlə üzleşən azərbaycanlının din xadimində çarə üçün müraciət edəyini, dərldəyini görmüsünüzmü? (Dua yazdırıb cin qovdurmaq kimi cəhalet şeyləri çıxmaq şərtiylə). Heç uzağa getməyək, təsəvvür edin Allahşükür bəyə üreyinizi açıb danışsınız. Elədinizsə əjdaha adamsınız.

Məktəblərdə bozbaş qazanını təzəcə asıb gələn müəllimlər, məhəllə və obalarda kaftar düşüncəli, bir çox hallarda isə geri zəkali ağsaqqal və ağ-birçəklər at oynadırsa, insanlar harda təskinlik tapmalıdır? Dərdini kimə danışmalıdır, həyatını, işini-gücünü kimə baxıb tarazlamalıdır? Örnəklər yox, insanlıq zindana salınmış, həyat cəhənnəm əzabları ilə dolu, qadağanların bolluğu cına-yeti şirinləşdirmiş...

Həyat bir ailənin mülkiyyətidir, həyat inhisara alınmışdır. Bizə bir-birimizə qənim kəsilməyi buraxıblar. Etiraz edən varsa gəlsin tənə.

Rəsmi Bakı informasiya müharibəsinə qarşı gedislərə başlayır

Bakıda keçiriləcək I Avropa Oyunlarının açılışına 38 gün qalıb. Bu mötəbər idman yarışını işıqlandırmaya həm yerli, həm də xarici mediadan ciddi maraq var. Təsadüfi deyil ki, yarışların təşkilat komitəsi KİV nümayəndələri üçün "Media kəndi" yaradıb. "Media kəndi"ndəki 4 binada 1400 mətbuat və televiziya şirkəti nümayəndələri yerləşdiriləcək.

Akkreditasiya ilə bağlı proses artıq yekunlaşmaq üzrədir və 1300-dən çox (bəzi məlumatlara görə, 2000-dək) mətbuat nümayəndəsi (yayımlar şirkətləri istisna olmaqla) tədbiri işıqlandırmaya üçün müraciət ediblər. Qeyd edək ki, Azərbaycanda ilk dəfə olaraq bir tədbir üçün bu qədər çox sayda müraciət daxil olub.

Akkreditasiya sistemi Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin yaratdığı qaydalara əsasən, Avropa Olimpiya Komitəsinə həvalə edilib. Eyni zamanda bütün akkreditasiyalar Azərbaycana viza rolunu oynayacaq və açılış mərasimindən 30 gün əvvəldən başlayaraq, bağlanış mərasimindən 60 gün sonraya qədər qüvvədə olacaq. Yeni artıq bir həftə sonra akkreditasiya olunmuş jurnalistlər Azərbaycana gələ, yarışlardan sonra da buradan müxtəlif reportajlar hazırlaya biləcəklər.

Avropa Oyunlarının keçirilməsi ümumilikdə dünyada ziddiyyətli proseslərin baş verdiyi dövrə təsadüf edir. Qərblə Rusiya arasında "suların durulmaması" səbəbindən bu qarşıdurmada tərəf olmaq istəməyən Azərbaycana qarşı hər iki cəbhədən təzyiqlər var. **Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev "Rossiya-24" telekanalına müsahibəsində Avropa Oyunlarına Azərbaycanın ev sahibliyi etməsinin gözdən salınması cəhdləri barədə danışıb.** "Oyunlar yaxınlaşdıqca bu, özünü daha aşkar göstərir. Bu, bizdə yalnız təəcüb və anlaşılmazlıq

İqtidar "Azərbaycana qarşı" olanları araşdırır - eksklüziv

Avropa Oyunlarını işıqlandırmaya istəyən 100-dək şübhəli reputasiyalı, o cümlədən erməni lobbisinə yaxınlığı ilə tanınan jurnalist müəyyən edilib

doğurur. Axı bu, nəyə lazımdır?! Azərbaycanın belə bir oyununu təşkil edə bilməsini sanki kimlərsə həzm edə bilmir. Odur ki, indi biz demək olar, sizin Soçi ərəfəsində yaşadığınız vəziyyətdəyik: gözəndənsalma, yalan, iftira. Bu cür yalan, düşmənçilik, ədavət kampaniyasına indi biz məruz qalmışıq" deyə, prezident vurğulayıb. Azərbaycana qarşı çox ciddi təzyiqlərin olduğunu Bakıda keçirilən 3-cü Qlobal Forumda Prezident Administrasiyası rəsmisi Novruz Məmmədov da etiraf etmişdi.

Bugünlərdə isə APA Analitik Mərkəzi ABŞ-ın və Avropanın müxtəlif qurumlarının Avropa Oyunlarını gözdən salmaq üçün sosial şəbəkələrdə ciddi antitəbliğət qurulması, hakimiyyətə petisiyalar təşkil olunması, məşhur səyahət portallarında siyasi məzmunlu materialların yerləşdirilməsi və turistlərə Bakıya gəlməmək çağırışlarının əks

olunması, jurnalistlərin informasiyalarla təminatı üçün xüsusi qrupun yaradılması planları haqda sensasion material dərc etmişdi. Materialda yer alan iddialardan belə nəticə də çıxarmaq olar ki, Azərbaycana müxtəlif ölkələrdən gələn bəzi jurnalistlərin də bu kampaniyaya qoşulmaq niyyəti var. Yeri gəlmişkən, "Eurovision-2012" mahnı müsabiqəsi zamanı Azərbaycana gələn xarici jurnalistlərin müxalifətə də diqqət ayırması iqtidar mənsublarının ciddi narazılığı ilə müşahidə olunurdu. İqtidar müxalifəti ittiham edirdi ki, onlar xarici jurnalistlərə Qarabağ problemindən danışmırlar, öz maraqlarına uyğun, "qərəzli" rəy formalaşdırmağa çalışırlar, hətta şəhər mərkəzindən uzaq yerlərə aparıb çala-çuxur yolları göstərirlər...

Məlumatlara görə, Avropa Oyunlarına xüsusi həssaslıqla yanaşan Azərbaycan iqtidar

darı akkreditasiya olunmuş jurnalistlərin siyahısını yenidən gözdən keçirməyə qərar verib. İddia olunur ki, əsasən Almaniya, Hollandiya, Polşa, Belçika, Norveç və İsveçdən yarışların işıqlandırılmasını arzulayan jurnalistlərin siyahısı ciddi təftiş edilir. Belə ki, Bakıya gəlmək istəyən bəzi media təmsilçilərinin Azərbaycanla bağlı indiyədək yazdıqları məqalələr, onların xüsusilə beynəlxalq hüquq-müdafiə təşkilatları (məsələn, "Human Rights Watch", "Amnesty International") ilə əlaqələri araşdırılır, onlarla əməkdaşlıq edib-etmədikləri öyrənilir.

Xəbərdə deyilir ki, artıq

100-dək şübhəli reputasiyalı və Azərbaycana bu və ya digər səbəbdən (o cümlədən erməni lobbisinə yaxınlığı əsasında) qərəzli münasibəti təsdiqlənmiş jurnalist müəyyən edilib. Gözlənilir ki, bu şəxslərin Azərbaycana yarışları işıqlandırmaya deyil, əsasən ölkəmiz haqda daha çox mənfəətli yazılar hazırlamaq niyyətlərini önləmək üçün təşkilat komitəsi onların akkreditasiyasını ləğv etmək niyyətindədir. İqtidar Azərbaycanın Avropadakı səfirliklərinin təklif etdiyi jurnalistlərlə işləməyə daha çox üstünlük verəcək. Artıq bir neçə ölkənin səfirliklərində Azərbaycan gedəcək jurnalistlərlə hətta görüş də keçirilib.

Məlumatda o da vurğulanır ki, "arzuolunmaz"ların siyahısı uzun ola bilər və bu səbəbdən də yarışların təşkilat komitəsi həmin media qurumları ilə danışıqlar da aparır.

☐ Xəbər xidməti

Azərbaycanın Almaniyadakı diasporunun iki üzvü yüksək vəzifəyə təyin olunub

Almaniyada Azərbaycan diasporunun iki üzvü yerli dövlət orqanlarında yüksək vəzifəyə təyin olunub.

APA-nın Almaniyaya ezam olunmuş əməkdaşının məlumatına görə, diasporun fəal üzvlərindən Könül İbrahimova Vinzen şəhərinin Emiqrasiya və İnteqrasiya İdarəsinin rəisi, Müşfiq Sultanov isə Oyskirxen şəhərinin Emiqrasiya və İnteqrasiya İdarəsi rəisinin birinci müavini vəzifələ

rinə təyinat alıblar.

M. Sultanov eyni zamanda bu ilin sonunda Almaniyanın Şimal Rayn-Vestfaliya torpağının parlamentinə keçiriləcək seçkilərdə iştirak edəcək. Artıq onun namizədliyi qeydə alınıb. Almaniya Sosial Demokratlar Partiyasından namizədliyi irəli sürülən M. Sultanov APA-ya bildirib ki, burada seçkilər mərhələli şəkildə həyata keçirilir: "Əvvəlcə ümumi torpağın daxilində şəhər, daha sonra bölgə, son olaraq, ümumi torpaq üzrə seçki keçiriləcək".

Qeyd edək ki, "APA Holding" və Azərbaycan Diasporu İş üzrə Dövlət Komitəsinin birgə həyata keçirdiyi "Sərhəddən-kənar azərbaycanlılar" layihəsi çərçivəsində Avropanın bir neçə ölkəsində fəaliyyət göstərən azərbaycanlılarla görüşlər təşkil olunur.

Qoşulmayanlar Hərəkatına üzvlüyünü əsas götürüb balanslı siyasətə üstünlük verən Azərbaycan bu gün Qərblə Rusiyanın maraqlarının toqquşduğu və hər iki tərəfin təzyiqlərinə hədəf olan ölkələrdən biridir.

Son vaxtlara qədər Azərbaycanın dövlət rəsmiləri təzyiqlərə məhəl qoymadılar, ikitərəfli səviyyədə münasibətlərini yüksək səviyyədə olduğunu bəyan edirdilər, artıq bu barədə etirafları dile gətirməyə başlayıblar. Prezident Administrasiyası rəhbərinin müavini, PA-nın beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Novruz Məmmədov ötən həftə 3-cü Qlobal Bakı Forumunda rəsmi Bakının üzlaşdiyi təzyiqlərlə bağlı sensasion çıxışı ilə diqqəti bir daha bu mövzuya yönəlmiş oldu. Cənab Məmmədovun "Azərbaycanda keçiriləcək Avropa Oyunları ərəfəsində bizə elə kütləvi hücum başlayıb ki, bunu təsəvvür edə bilmirik. Bəlkə olimpiada bitirdi, sonra başlayırdılar. Biz bildiklərimizin hamısını sizə desək, heyretə gələrsiniz" deməsi, üstəlik, "Azərbaycanı Liviya, Suriya dövlətinə çevirmək istəyirlər" söyləməsi vəziyyətin dramatikliyindən xəbər verir...

Ancaq nə PA rəsmisi, nə də digər səviyyələrdə təzyiqlərin səbəbləri hələ ki açıqlanmışdır. Əgər Azərbaycanı sıxan Qərb dairələridirsə, ortadakı səbəb və məqsəd nədir? Deyək ki, demokratiya və insan haqlarını əsas götürüb Bakıya təzyiq göstərilirsə, bu halda hakimiyyət nədən siyasi məhbusların əfvi, yaxud digər addımlarla özünü təzyiqlərdən sığortalamaq istəmir? Bəlkə bir sıra ekspertlərin iddia etdiyi kimi, ortada Qarabağ məsələsi ilə bağlı güzəştə vadar etmək cəhdi var. Ümumilikdə, bu panik əhval-ruhiyyənin səbəbi nədir?

Ümid Partiyasının sədri, deputat İqbal Ağazadə hesab edir ki, əslində Novruz Məmmədov Qərb dairələrinə "Eurovision"dan başlamış ta Olimpiadaya qədər olan dövrdə insan haqları və digər məsələlərə bağlı təzyiqlərdən daha çox, "bizə hansı təzyiqlər var" məsələsini verir: "O, Rusiyadan gələn təzyiqlərin olduğunu işarə edir. Hakimiyyət bunu dilinə gətirə bilmir, sadəcə, Qərbi üstüörtülü şəkildə inandırmağa çalışır. Qərb də mütləq olaraq bunu etiraf edir ki, biz Azərbaycanın İran və Rusiyanın arasında hansı təzyiqlərlə

Azərbaycana "dəhşətli təzyiqlər"lərin pərdəarxası...

İqbal Ağazadə: "Hakimiyyət Rusiyadan gələn təzyiqləri dilinə gətirə bilmir, sadəcə, Qərbi üstüörtülü şəkildə inandırmağa çalışır"
Siyavuş Novruzov: "Azərbaycanın təbii sərvətlərindən güzəştli istifadə etmək istəyən dövlətlər var"

üz-üzə olduğunu başa düşürük. Mən bir dəfə də demişdim, Rusiyanın bu istiqamətdəki təzyiqləri zəiflədikcə və ya dünya Rusiyanın üzünə getdikcə, Qərbin burda demokratikləşmə faizini yüksəltmək tələbləri olacaq. İndi ortada o tələblər var. Çünki Rusiya da bir qədər zəifləmiş durumdadır. Artıq Avrasiya İttifaqı əvvəlki kimi gündəmdə deyil, Rusiyanın özünün problemləri var. Düzdür, son günlər Putin bu istiqamətdə bir neçə bəyanat verib, hətta ərazi iddiası ilə də çıxış edib. Görürsünüz ki, hamı sükutla üzərindən keçir, sanki eşitməmiş kimi danışıq". **İ. Ağazadənin fikrincə, əslində N. Məmmədovun da, hakimiyyətin də "bizə təzyiqlər var" ifadəsi Rusiya təhlükəsi ilə bağlıdır:** "Yoxsa Qərblə bağlı olan təzyiqlərdə Azərbaycan hakimiyyətinin addım

atmaq üçün limitləri var. Əsas bazarlıq insan haqları ilə bağlı məsələdir. İstənilən vaxt əfv fərmanı ilə bunları həll etmək mümkündür. Söhbət də bundan gedir. Yaxud qarşıdan seçki gəlirsə, Azərbaycan hakimiyyətinin parlamentdə müxalifətin bir hissəsinin təmsil olunmasını təşkil etməsi nə hakimiyyət, nə də demokratikləşmə üçün o qədər də ciddi problem yaratmaz. Ona görə də hesab edirik ki, bu məsələlərdə Azərbaycan hakimiyyətinin qorxusu ayrı yerdədir. "Bizə təzyiqlər var" ifadəsinin arxasında Rusiyanın hansı təzyiqləri etdiyi Qərbdə bir daha xatırladırlar və deyirlər ki, bu qədər təzyiqlərin müqabilində Rusiyaya san getməmişkən, siz də bizə insan haqları və sairə bağlı təzyiq etməməlisiniz, bu, bizi yıprada bilər. Məntiqi bunu deyir ki, əgər söh-

bət təkə 5-3 siyasi məhbusun həbsdən azad olunmasındadır və tələblər də yüzdə doxsan doqquz bunun üzərində köklənib, hakimiyyətin bununla bağlı heç bir problemi yoxdur. Onu istənilən vaxt həll edə bilər, proses fərqli istiqamətə gedə bilər. Amma həm orda, həm burda fərqli şəkildə güzəştli yerinə yetirmək nəticə etibarilə Azərbaycan hakimiyyətinin çətin duruma sala bilər". Ümid Partiyasının sədri hesab edir ki, Qarabağ məsələsi ilə təzyiq burada istisnadır: "Hələlik Qarabağ məsələsi ilə bağlı elə bir ciddi irəliləyiş yoxdur və düşünmürəm ki, bu, hansısa problem yaradır".

YAP-ın icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov isə dedi ki, təbii sərvətləri olan ölkələrin hər birinə bu cür təzyiqlər var: "Bizə olan təzyiqlər də onla-

rın bir hissəsidir. Bu gün Azərbaycan müstəqil siyasət aparır. Dünyaya nəzər salsaq, görürük ki, çox az ölkə müstəqil siyasət yürüdür. Ya hansısa blok qoşulur, ya da hansısa iri dövlətin qoltuğundan altına girir, onun nüfuzundan istifadə etməyə çalışır. Elə Cənubi Qafqaz dövlətlərinə, postsovet məkanında olan ölkələrə baxsınız, görürsünüz ki, bir hissəsi Avropa İttifaqındadır, bir hissəsi tamamilə başqa quruma daxildir. Azərbaycan bu gün yeganə ölkədir ki, müstəqil siyasətini yeridir və xalqının maraqlarını müdafiə edir. Təbii ki, bu siyasət Qərbdən də, Şərqdən də, Avropadan da, Asiyadan da olan dövlətlərin heç birininə xoşuna gəlmir. O baxımdan hər bir blok Azərbaycanı özünün tərəfdarı, başqasının əleyhdarı kimi görmək istəyir. Biz

isə hamı ilə balanslaşdırılmış siyasətə həyata keçiririk və hər bir təşkilatla bərabər hüquqlu olduğumuzu göstəririk".

S. Novruzov qeyd etdi ki, təzyiqlərin əsas səbəbi də yuxarıda dediklərimizdən ibarətdir: "Digər tərəfdən isə Azərbaycanın təbii sərvətlərindən güzəştli istifadə etmək istəyən dövlətlər var. İstəməzlər onlar da bu təzyiqlərdə QHT-lər, yaxud digər təşkilatlar vasitəsilə iştirak edir. Bu dövlətlər birbaşa fikirlərini deməsələr də, onlar vasitəsilə Azərbaycana qarayaxmalar, böhtanlar yaydırırlar, ölkəmizdə olmayan şeyləri şişirdib yaymaqla məşğuldurlar".

YAP-çı deputat təzyiq edən ölkələr sırasında Rusiyanın adının çəkilməməsi barədə fikirlər reaksiyasında bildirdi ki, N. Məmmədovun açıqlamasında da konkret ölkələrdən söhbət getmir: "Tutaq ki, Azərbaycan bəyan etdi ki, onun ərazisindən İrana müdaxilə üçün heç vaxt istifadə edilə bilməz. Bu bəyanat təbii ki, Amerikanın və digər ölkələrin xoşuna gəlmədi. Azərbaycan mövqeyini bildirdi ki, mən Amerika ilə, İsrailə strateji müttəfiqəm və anti-terror əməliyyatlarında iştirak edirəm. Bu da İranın xoşuna gəlmədi. Yaxud rəsmi Bakı Ukraynanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədi və ərazilərin dəyişdirilməsini qəbul etmədi, Krımın müstəqilliyini tanımadı. Təbii ki, bu da Rusiyanın xoşuna gəlmədi. Lakin paralel olaraq Azərbaycan anti-Rusiya kampaniyasına da qoşulmadı. Bu da başqa dövlətləri qane etmədi. Hansı ki, Ermənistan Ukraynanın ərazi bütövlüyünü BMT-də dəstəkləmədi, bu barədə qətnəmin əleyhinə səs verdi. Azərbaycan isə bu cür dövlət deyil, biz müstəqil dövlətik".

□ **E.PASASOY**

Qarabağdakı karikatur seçkilərin əsas dərəsi - kim uddu, kim uduzdu?

Etnik təmizləmə aparılmış bölgədə demokratik seçkilərin keçirilməsindən yalnız ermənilər və onların xaricdəki qədəh ortaqları dəm vura bilərdi

Azərbaycanın işğal altındakı Dağlıq Qarabağ bölgəsində separatçılar daha bir seçki tamaşası təşkil elədilər. Bako Saakyan adlı lideri Rusiya FTX-nin (Federal Təhlükəsizlik Xidməti - KQB-nin hüquqi varisi) ştatlı agentı olan separatçılar bu tamaşanı seçkiyə oxşatmaq üçün dərindən-qabıqdan çıxıb xarici "müşahidəçilər" də dəvət elədilər.

Aydındır ki, hamısı ermənilərlə dostluq qruplarının üzvü olan bu əcnəbilər - Azərbaycanın çağırılmamış qonaqları da qanunsuz elan edilmiş bu saxta seçkilərə hansı qiymət tələb olunurdusa, onu da verdilər. Yəni "əla" qiymət qoyub gətdilər. Guya Moskvanın tam nəzarətində olan, hamının "Kremlin tulası" kimi tanıdığı Bako Saakyan tərəfindən idarə edilən bir bölgədə demokratik seçki keçiriləcəkmiş.

Rəsmi Moskva normal seçki istəsəydi, elə Rusiyada buna imkan verərdi. İkinci yandan, illərdir Putin Rusiyası üçün Ermənistanın özü marionet, oyuncaq statusundadır, o ki ola qondarma "DQR". Heç Ermənistan parlamentinin, Ermənistan iqtidarının iradəsi Moskvadan ötrü 5 qəpik-

lik dəyərdə deyil, o ki qaldı Azərbaycanın balaca bir rayonunun əhalisi qədər seçiciyə malik Dağlıq Qarabağda separatçıların qurduqları oyuncaq parlamentlər.

Dağlıq Qarabağdakı növbəti saxta seçkilərin bir karikatur cəhəti də həmin "seçkilərin" növbəti dəfə bölgənin köklü azərbaycanlı əhalisinin iştirakı olmadan keçirilməsidir. Çünki onlar çoxdan doğma yurdlarından çıxarılıb, bölgə etnik təmizlənməyə məruz qalıb - hansı faktı ki, əfsuslar olsun, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri bir qayda olaraq, görməzlikdən gəlirlər.

Demokratiyadan, legitimlikdən dəm vuran ermənilər, beynəlxalq "müşahidəçilər" niyə bundan danışırlar, görəsən? Etnik tə-

mizləmə aparılmış bir bölgədə azad və ədalətli seçkilərdən danışmaq üçün doğrudan da ya gərək erməni olasan, ya da erməninin konyak dostu, qədəh ortağı!

İndi bu, "Arçax xalqı öz azad iradəsini nümayiş etdirdi" deyən üzdənirə "müşahidəçilərə", əslində isə beynəlxalq lotulara qarşı Bakı niyə də cinayət işi açmasın, onları beynəlxalq axtarışa verməsin? Azərbaycan əslində bu işdə gecikib. Çünki indiyədək erməni separatçıları 6 belə "parlament seçkiləri" tamaşası qurublar. Həmçinin, Gürcüstandakı kimi, işğal altındakı bölgələrin statusu bəyanatda Qarabağdan qovulmuş 40%-lik azərbaycanlı seçicilər haqda heç nə deyilməməsi, şəksiz ki, münafişin ədalətli həllinə işləmir. Ona görə ki, bu kimi ifadələr, sətiraltı mesajlar işğalçı tərəfdə nə vaxtsa öz müqəddəratını təyinetmə hüququnun tanınacağına olan ümidləri artırır.

Rusiya ilə məsələ aydındır. Nə qədər ki, aparıcı Qərb dövlət-

Və bir az da deyərsən, həmsədrlərin və ABŞ Dövlət Departamentinin 3 mayla bağlı bəyanatında yer almış "Dağlıq Qarabağ xalqı" ifadəsindən ruhlanıblar. Hətta bəzi erməni "politoloqlar" həmin ifadəni seçkilərin nəticələrinin vasitəçiləri tərəfindən tanınması kimi qələmə verməyə çalışıblar.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan torpaqlarının işğal qalmasının on illərlə uzanmasının əsas səbəblərindən biri və birincisi vasitəçilərin dişsiz sülh diplomatiyası və onların zaman-zaman erməni separatizminə qol-qanad verən ikili mövqeyidir. Həmin ifadə, üstəgəl, bəyanatda Qarabağdan qovulmuş 40%-lik azərbaycanlı seçicilər haqda heç nə deyilməməsi, şəksiz ki, münafişin ədalətli həllinə işləmir. Ona görə ki, bu kimi ifadələr, sətiraltı mesajlar işğalçı tərəfdə nə vaxtsa öz müqəddəratını təyinetmə hüququnun tanınacağına olan ümidləri artırır.

Rusiya ilə məsələ aydındır. Nə qədər ki, aparıcı Qərb dövlət-

ləri Dağlıq Qarabağ separatçılarına Krım, Donbas, Abxaziya, Dnestryanı bölgə separatçıları kimi eyni gözlə baxmayacaq, nə qədər ki, işğal faktları Qərb dövlətlərinin milli maraqlarının diktəsi ilə "sərfəli" və "qeyri-sərfəli" olaraq iki kateqoriyaya bölünəcək, karikatur seçkilərin davamı da gələcək.

Yaxud gəlməyəcək - səbri daşan Azərbaycan xalqı əlverişli günlərin birində ayağa durub zor gücünə öz ərazilərini yadellilərdən və işğalçılardan təmizləyəcək. Hələlikse seçki tamaşalarına zor-xoş baxmaq zorundayıq - on-

lardan həm də düzgün dərc götürməklə.

Hərçənd, o da var ki, say-hesabı itən saxta seçkilər Dağlıq Qarabağın erməni əhalisini də xoş günə çıxarmayıb, ikinci qonddar erməni dövləti Ermənistanın özü tərəfindən belə tanınmayıb. 22 ildə bu, baş verməyib, heç vaxt baş verməyəcək. Dağlıq Qarabağın statusunu, gələcəyini belə üzdənirə seçkilər müəyyən eləməyəcək. 3 may seçki şousunun erməni tərəfindən ötrü əsas ibrət dərsi budur - etiraf etsələr də, etməsələr də.

□ **Z.SƏFƏROĞLU**

Öz qapısına qol vuran müxalifət

Azər RƏŞİDOĞLU

Parlament seçkilərinə bir neçə ay qaldı. Ölkədə siyasi mübarizə hiss olunmur. İqtidar-müxalifət qarşılıqlı yalnız verilən bəyanatlarda özünü göstərir. Yaranan təsəvvür ondan ibarətdir ki, hazırkı şəraitdə tərəflər taym-aut götürüblər. Buna baxmayaraq, müxalifət daxilində gərginlik səngimək bilmir. Veteran müxalifətçilərin partiyadan xaric edilməsi mənasız savaşa yol açır. Prinsip etibarilə, mənasız savaşın müxalifəti zəiflətməsi iqtidara tam sərf edir.

Kənardan görünən budur ki, seçkilərə qədər iqtidar gərginliyi müxalifət düşərgəsinə transfer etmək istəyir və buna nail olur. Bu baxımdan, aparıcı müxalifət partiyalarında daxili savaşın açılması narahatedicidir. Lakin maraqlısı budur ki, müxalifət bu savaş hesabına da olsa gündəmdə qala bilər.

Hazırda ölkənin siyasi müstəvisində tam durğunluq hökm sürür. Kənardan görünən budur ki, ölkənin siyasi qüvvələri yalnız kiçik intriqalar zamanı fəal ola bilər və mövcudluqlarını sübuta yetirməyi bacarırlar.

Gündəm yaratmaq, yeni və önəmli proseslərə təkən vermək ölkə siyasətçilərinin potensialı daxilində deyil.

Müxalifət düşərgəsi çox zaman özü də bilmədən iqtidarın diktəsi ilə fəaliyyət göstərir. İctimai rəyi və gündəmi iqtidardan asılı vəziyyətdə saxlamaq isə müxalifəti az qala iflic vəziyyətində saxlayır.

Müxalifət daxilində savaşın zaman-zaman alovlanması sübut edir ki, gündəmlə bağlı müxalifətin "ev tapşırığı" mövcud deyil. Müxalifət yalnız müdafiədə oynamağa və yaxud öz qapısına qol vurmağa üstünlük verir.

İqtidar isə malik olduğu resurslardan bəhrələnməyə, istənilən an hücumu keçməyi bacarır.

İctimai rəy hakimiyyət üçün arzuolunmaz səpkidə inkişaf etməyə başladığında, iqtidar müxalifət üzərinə hücum təşkil edir, opponentlərini bir-birinə çirkab yağdırmağa vadar edə bilər. Bir sözlə, gündəmi iqtidar müəyyən edir, hansı məsələlərin müzakirəyə çıxarılmasını ictimai rəyə özü təlqin edir. Müxalifət isə yalnız və yalnız ona təqdim olunan gündəmi dəyərləndirməklə mövqelərini qorumağa cəhd göstərir.

Müxalifət ölkə gündəminə yeni məsələlər daxil edə bilmir. Belə fəaliyyət ölkəni bürüyən sosial narazılıqların, məmur özbaşınalıqlarına verilən reaksiyaların inqilabi dəyişikliklərə səbəb olmasının qarşısını alır.

İqtidar müxalifətdəki rəqiblərinə qarşı nisbətən yeni, lakin sınaqdan çıxarılmış metodlardan istifadə edir. Eyni siyasi qüvvələri uzun müddət amansız hücumu məruz qoymaqla, onlara əlavə dividend qazandırmaq istəməyən hakimiyyət artıq onları unutdurmağa və yaxud, yalnız bir-birləri ilə didişən qruplar kimi təqdim etməyə çalışır. İqtidar müxalifəti belə bir simada ictimai rəyə təqdim etməyə nail olur. Müxalifət isə təşəbbüsü ələ almaq əvəzinə, nəyisə və yaxud kimisə gözləyir. Belə kurs artıq 20 ildir ki, davam edir.

Ən acınacaqlısı odur ki, mübarizənin strategiyası müəyyən edilməyib. Hətta taktiki addımlar da bilinmir. Bir-birini söyməkdə, təhqir etməkdə, gözdən salmaqda usta olan müxalifətçilər iqtidarın ideoloji bazasına ağır zərbələr endirməkdə acizlik nümayiş etdirir. Texnoloqsuz, analitiksiz idarə olunan siyasi qurumların problemlərə konseptual yanaşması gözə dəymir. İqtidar opponentləri nə proporsional seçki sisteminin bərpası, nə də siyasi islahatlar zərfinin ictimai müzakirəyə təqdim olunmasına nail ola bilmirlər.

Elə bu amil də müxalifətin keyfiyyətə yeni müstəviyə transferinin qarşısını alan amillərdən biridir. Köhnə şüarlarla, köhnə davranış və fəaliyyət sistemi ilə parlament seçkilərinə hazırlaşmaq mümkün deyil. Bu, heç bir səmərə verə bilməz. Qarşılıqlı ittihamlar, günahkar axtarışı, ötən 20 ildə yaradılan formaca fərqli, məzmunca eyni olan qurumların təşkili ilə bu ilki parlament seçkilərində önəmli uğur qazanılacağına ümid bəsləmək də çətinidir.

Gündəmin hakimiyyətdən asılı vəziyyətə salınmasının ağır fəsadları göz önündədir. Müxalifət isə öz qapısına qol vurmaqdan əl çəkmir. Şübhəli deyilmi?

Xəbər verdiyimiz kimi, müxbirimiz Sevinc Telmanqızı hazırda Avropa ölkələrindədir. Xaricdə yaşayan mühacirlərimizin dəstəyi ilə həyata keçirdiyimiz "Qürbətdəki Azərbaycan" layihəsi çərçivəsində müxbirimiz mühacir soydaşlarımızın bir-birindən maraqlı həyat hekayələrini qələmə alır. Mühacirlərimizin həyatından hazırlanan reportajlar hazırda musavat.com saytında ən çox oxunan yazılar sırasındadır.

övladlığının işi yoxdursa, narahatlıq doğurur. Bunu nəzərdə tutub, bu cür fikirlər səsləndiriblər. Amma bunu faciə saymıram. Görünür, bu da bizim yaşam tərzimizdir".

Xalq şairi müsahibədə bütün suallara cavab verdiyini də qeyd etdi: "Türkel bildirib ki, əmisi oğlu ev tikmiş, icazə sənədləri ona görə ləğv olunub. Bu mənim oğlum deyil. Çünki Türkel Azərbaycanda olanda, oğlum ev tikirdi. Bu söhbətdən də xəbərim yoxdur. Müsahibədə Ələvsət və Türkel qohumları günahlandırılar. Qeyd ediblər ki, statuslarınıza irad tutur, geri çəkilməyimizi istəyirdilər. Məncə, bunlar normal hallardır.

Sabir Rüstəmxanlı qardaşının mühacirətə

gəlməsindən xəbərsizmiş - "demədən gediblər"

Millət vəkili qardaşı haqda: "Ələvsət mənə heç zəng də vurmur; kiçik qardaşarımdan bütün məlumatları alıram"; Rüstəmxanlıların ölkədən didərgin düşmələrinə səbəb olan məmur kimdir?

Lakin xalq şairi, millət vəkili və partiya lideri Sabir Rüstəmxanlının qardaşı Ələvsət Əliyevin ailəsindən hazırlanan reportaj daha çox diqqət cəlb etdi. Ələvsət Əliyev (soyadı fərqli olsa da, o, Sabir bəyin doğma qardaşıdır) ailəsi ilə birlikdə Almaniyaya sığınmış və artıq oturmaq alıb.

Mühacirətə gəlmələrinin səbəblərini açıqlayan Rüstəmxanlılar repressiyaya uğradıqlarını iddia edirlər. Ələvsət Əliyevin oğlu Türkel Rüstəmxanlı deyir ki, siyasi fəaliyyətinə görə təqib edildiyi zaman qohumları tərəfindən himayə olunmadılar, tam əksinə, qınaq və iradlara məruz qaldılar, aşağılandı. İctimai sektorun ünlü ismi olan Ələvsət Əliyev də çəkmədən deyib ki, həyatlarının ən çətin dövrlərində qohumları onun xanımına və oğluna sahib çıxmayıb. Təbii ki, burada ittiham və qınaqların əsas hədəfi Rüstəmxanlıların aqsaqqalı olan millət vəkili Sabir Rüstəmxanlıdır.

Ölkənin xəbər məkanına səs salan reportajdakı fikirlər haqda Sabir Rüstəmxanlının münasibətini öyrəndik. VHP sədri qardaşı Ələvsət Əliyev və ailəsinin mühacirətə gəldiyindən xəbərsiz olduğunu söylədi: "Onun haqqında istintaq işinin başlamasından xəbərim yoxdur. Məndən xəbərsiz gediblər. Onun ətrafında nələrin baş verdiyini, yalnız o, gedəndən sonra bilməmişəm. Müdafiə olunmamasını deyə bilər... Görünür, buna ehtiyacı olub. Axtarıla verilməsi barədə də mənə deyilməyib, özüm kənardan eşitmişəm. Bu barədə bezi vəzifə sahibləri ilə söhbətim olub. Qardaşımın axtarışa verildiyini deyiblər. Bir vəzifə sahibinin həyat yoldaşının xaricə getmək istədiyini, Ələvsətin ona yardım etdiyini dedilər. Gileyləndilər ki, gərək belə şey etməyəydi. Bu, cinayət əməli deyil. Ələvsət mənə heç zəng də vurmur. Kiçik qardaşarımdan bütün məlumatları alıram".

Deputat qardaşı oğlu Türkel Rüstəmxanlının mühacirətə Bakıda olan təzyiqlərlə bağlı gəlməsi fikrinə də münasibət bildirdi:

"Bir vəzifəli məmur ailəsinə qoruya bilməyib, yoldaşı xaricə gedib, sonra qaytarıblar. Öz ailəsinə qoruya bilməyib, indi günahını Ələvsətin boynuna yıxır"

"Türkel siyasi təzyiqlərə görə yox, həyat yoldaşı xaricə təhsil alırdı, ona qoşulub gedib. Onun indi Almaniyadan bu cür danışmağını qəbul etmirəm"

"Türkelin hansısa siyasi fəaliyyətinin olduğunu bilmirəm. Mən ona mənasız statuslar yazdığına görə bir neçə dəfə irad tutmuşam. Onun statusları nə özüne, nə də bizə yaraşan səviyyədə deyildir. Bizim cəmiyyətdə öz yerimiz var. Siyasətimiz əxlaq ölçüləri çərçivəsindədir. İllər uzun qurulan münasibətləri heç vaxt pozmamışıq. Dövlətin maraqlarını xirda şeylərə qurban verməmişik. Türkel haradan o təzyiqləri görüb bilmirəm. O, siyasi təzyiqlərə görə yox, həyat yoldaşı xaricə təhsil alırdı, ona qoşulub gedib. Onun indi Almaniyadan bu cür danışmağını qəbul etmirəm. Bugünlərdə Türkiyəyə DAK-ın qurultayına gəlmişdi. Xüsusi olaraq onu çağırıdım və ciddi söhbət etdim. Ələvsətə də sifarişimi göndərdim. Ölkədən getmək olar, amma hansı ölkənin vətəndaşı olduğunu unutmaq olmaz. Ailəmizin belə məsələlərə münasibətini nəzərə

almaq lazımdır. Ailəmiz böyükdür. Biri nazirə qarşı ola bilər, biri mitinqə gedə bilər, tənqidi yazılar yazarı olar. Ona görə təzyiqlər qaçılmazdır. Müxalifət partiyasının lideri olaraq, parlamentdə də im sözümü deyirəm. Mənə təzyiqlər olmur, amma ətrafımda kiməsə olanda, avtomatik özüm hiss edirəm. "Qanun" jurnalına qardaşım orada işlədiyini görə dəfələrlə cərimələr qoyulub. Ələvsət polis rəisi işləyirdi. Sonra işsiz olduğundan məcbur olub QHT yaratdı. Orada da təzyiqlər oldu. Nə etməli idi? Rüstəmxanlı soyadı olan birinə təzyiq olan kimi, hamımız bu halla üzleşirik. Bunlar Türkel və Ələvsət söhbəti deyil. Dəfələrlə demişəm ki, nə baş verir. Hər halda, bizim dövlət qarşısında xidmətlərimiz və yerimiz var. Bütün həyatımızı Azərbaycan quruluşuna sərf etməmişik. Amma buna baxmayaraq, heç bir yerdə sözümlə keçmişə,

Xüsusi qabartmağa ehtiyac görmürəm. Seçkilərdən sonra Ələvsətin bir yazısı normal qarşılanmamışdı. Ən böyük narazılıq mən bildirdim. Böyük qardaş kimi borcum idi. Kiçik qardaşla daim mübahisələrimiz olub. Onlar meydanlara arxamca gəlib, inqilaba qoşulublar. Onlar daim qorumağa çalışmışam. Açıq, müsahibəyə qədər Türkelin xaricə oxumağa gəldiyini bildirdim. Amma görünür, onun gəlməsinin səbəblərini kifayət qədər bilməmişəm. Çox əziyyətə gediblər, mənə ağır gəldi... Şükür ki, bunlar arxada qalıb. Övladlığının fəallığına heç zaman mane olmamışdır. Hakimiyyətlər dəyişir, amma əsas dövlətçilikdir. Oturmağa, xaricə yaşamağa görə dövlətçiliyi qurban vermək olmaz".

Sabir Rüstəmxanlı qardaşından şikayət edən vəzifə sahibi barədə sət danışdı: "Ələvsətdən şikayət edən vəzifə sahibidir. Onun tələbi ilə bu təzyiqlər başlayıb. Bir nəfər ailəsinə qoruya bilməyib, ailəsi xaricə gedib, sonra qaytarıblar. Öz ailəsinə qoruya bilməyib, indi günahını Ələvsətin boynuna yıxır. Bir nəfərin iddiası bir ailəni Azərbaycandan didərgin saldı. Yerdə qalan söz-söhbətlərə normal baxıram. Türkel gəncdir, iddiası var. Siyasi iddiaları bizim yarımda həyata keçirəcəkdi. Onun heç bir ziyanı dəyə bilməzdi. Ziyana vuran bir nəfər məmurdur. Əsas cavabdeh odur. Bir ailənin Almaniyaya sığınmasının səbəbi, bir nəfərin ailəsinə qoruya bilməməsi, ailəsinə yardım edən hüquqşünası günahkar görməsidir. Həmin məmur Ələvsəti məhkəməsiz həbs etdirmək istəyirdi. Ələvsət haqsız yerə həbs olunacağını bildiyi üçün getdi. Nə zaman əsassız ittiham onun boynundan götürülsə, qayıdacaq. Əsas qazandığı dil öyrənmək olacaq. Biz qürbətə öyrəmiş adamlar deyilik. Ailəmiz burada yaşamaqdadır. Əziyyətimiz hədəfə getməməlidir. Bu barədə danışılmalıdır. Ciddi şəkildə müdaxilə etmək istəmirəm. İstəyirəm ki, hər şey qanun çərçivəsində olsun".

Ələvsət Əliyevin digər qardaşı, Rüstəmxanlıların tanınan simalarından olan Şahbaz Xuduqulu bu barədə danışmaq istəmədiyini bildirdi.

□ Cavanshir ABBASLI

Qarabağ cəbhəsində müharibə ehtimalının artdığı barədə növbəti xəbərdarlıq Beynəlxalq Böhran Qrupundan gəldi. Əslində vəziyyətin olduqca kövrək olması hər kəsə bəllidir və atəşkəsin davamlı pozulması hallarının günün birində iri miqyaslı hərbi əməliyyatlara keçə biləcəyini əksəriyyət anlayır.

Ancaq bəzi müşahidəçilər Azərbaycanla bağlı iri layihələrin reallaşmaqda olduğunu əsas götürüb xüsusilə Qərbin böyük müharibəyə izn və imkan verməyəcəyi barədə fikirlər yürüdü. Ancaq bu da var ki, Azərbaycan torpaqlarını azad etmək haqqını özündə saxlayır, üstəlik, düşmənin təxribatçı davranışları bir gün sət və amansız müharibəyə bəhanə verə bilər. Odur ki, Beynəlxalq Böhran Qrupunun açıqlamasında ilk baxışdan qeyri-adi bir şey axtarmağa da dəyməz.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığı da uğurla davam edir. Bəzi ekspertlər güman edir ki, Bakı və Ankara məhz erməni təcavüzünü birgə dəf etməyin yollarını arayırlar. Bu sırada Gürcüstanın da yer alması, faktiki olaraq Ermənistanın Cənubi Qafqazda təkli olmuş duruma düşməsi - rus bazalarını nəzərə almasaq - əlverişli situasiya yaradır. Azərbaycanın müdafiə naziri Zakir Həsənov Gürcüstan Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi, general-mayor Vaxtan Kapanadze ilə birlikdə Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargahında olub və 3 ölkənin Silahlı Qüvvələri rəhbər-

lərinin birinci görüşü keçirilib. Görüşün yekunlarına dair protokolu imzalanması planlaşdırılır.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Bakıda keçirilən Asiya İnkişaf Bankının (AİB) Rəhbərlər Şurasının 48-ci illik toplantısında çıxışı zamanı erməni təcavüzündən danışdı. Dövlət başçısı bildirib ki, ölkədəki islahatlar Ermənistanın təcavüzü fonunda həyata keçirilir: "1 milyon soydaşımız qaçqın və məcburi köçkündür, etnik təmizləmədən əziyyət çəkməmişik. Ermənistan qoşunları Azərbaycanda etnik təmizləmə həyata keçirib. 20 ildən artıqdır sülh danışıqları nəticə vermir. 21-ci əsrdə işğala görə bir dövlətin cəzalandırılmaması təəcüb doğurur. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi illərdir masa üzərindədir, əməl olunmur. Bu da göstərir ki, beynəlxalq hüquq müəyyən maraqlar, müəyyən ölkələrin təsiri nəticəsində tətbiq edilir". **Ölkə başçısı Azərbaycanın qaçqın və məcburi köçkünlərlə bağlı humanitar fəlakətlə üzlaşmasını yada salıb: "Bizə iqtisadiyyatı inkişaf etdirmək üçün sülh və sabitlik lazım idi. Biz işğal şəraitində ölkəmizi inkişaf et-**

"Müharibənin nə vaxt başlayacağını rəsmi Bakıdan başqa heç kim dəqiq deyə bilməz"

"Müharibənin nə vaxt başlayacağını rəsmi Bakıdan başqa heç kim dəqiq deyə bilməz"

dirməli idik, çünki güclü olduqda hədəflərimizə nail ola bilərdik. Biz bu yolla getdik. Münaqişəni danışıqlar yolu ilə həll etməyə çalışırıq. Münaqişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməlidir".

Görünən budur ki, Azərbaycan bütün tədbirdə torpaqların azadlığını prioritet olaraq ortaya qoyur və müharibə də son variantlardan biri ola bilər.

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov "Yeni Məsavat"a dedi ki, Beynəlxalq Böhran Qrupu, ATƏT, BMT, AB və digər iri-ixirdalı qurumlar yalnız və yalnız bizə 20 ildən artıq bəlli olan bir həqiqəti təkrar etməklə məşğuldurlar. Onlar ya narahat olurlar, ya da bir az çox narahatçılıq ifadə edirlər: "Hər dəfə də bölgədə təsadüfi müharibə ehtimalının artmasından, o cümlədən tərəfləri səbir nümayiş etdirməyə çağırmaqdan başqa yeni bir fikir eşitmək mümkün deyil. Qarabağ münaqişəsinin həllinin bu qədər uzanmasının ən böyük səbəbkən Ermənistan və onun birbaşa havadarı olan rəsmi Moskvadır. Gəlin, özümüzü aldatmayaq. İrəvanın heç vaxt Azərbaycanın qarşısında hansısa bir formada duruş gətirməsi mümkün olmayıb. Nə iqtisadi, nə siyasi, nə də hüquqi cəhətdən Ermənistanın Qarabağla bağlı gücü olmayıb və ola da bilməz. Beynəlxalq vasitəçilik missiyasını üzərinə götürmüş ATƏT-in Minsk Qrupunun fəaliyyəti də qeyri-qənaətbəxş və mən deyərdir ki, daha çox təcavüzkarı dəstəkləməkdən ibarətdir".

Üzeyir Cəfərov:
"Nə qədər ki, münaqişə həllini tapmayıb, Qarabağ konfliktini zonasında "təsadüfi müharibə" ehtimalı qalmaqdadır"

Arzu Nağıyev:
"Ermənilər Rusiya və digər tərəfdaşlarına ümid edib özlərini ərköyün uşaq simasında görürlər"

nür. Deməli, münaqişənin həlli üçün əsas sözü ermənilər deyil, onların sahibləri və havadarları deməlidirlər".

A.Nağıyev Azərbaycanın fərqli siyasət yürütdüyünü vurğuladı: "Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə münaqişənin sülh yolu ilə, beynəlxalq norma və hüquqi vasitələrlə tənzimlənmə tərəfdarı olduğunu bildirib. Lakin hər təklifdən sonra Azərbaycan ermənilərin təxribatı ilə üzlaşsın. Ateşkəsi dəfələrlə pozub məsuliyyəti bizim tərəfdə göstərməyə çalışan ermənilər böyük itkilər verir və Azərbaycan tərəfin əməliyyat şəraitinə nəzarət etdiklərini etiraf etməyə məcbur olurlar. Bir sözlə, Azərbaycan tərəfi erməniləri danışıq masasına əyləşdirmək üçün güclü ordu və onun qələbə çala biləcək imkanlarını nümayiş etdirir. Hesab edərim ki, bu ən düzgün addımdır. Ermənilər isə Rusiya və digər tərəfdaşlarına ümid olub özlərini ərköyün uşaq simasında görürlər. Yəqin ki, bu da çox çəkməz".

XİN-in mətbuat katibi Hikmət Hacıyevə "Yeni Məsavat"a bildirdi ki, Beynəlxalq Böhran Qrupu qeyri-hökumət təşkilatı olduğundan rəsmi Bakı onun hər hansı məsələyə münasibətini şərh etmir: "Amma onu deyə bilərik ki, Ermənistan işğalçı və təcavüzkar dövlətdir. Bu ərazilərin azad olunması üçün Azərbaycan bütün imkanlarından və beynəlxalq qanunlardan yararlanmaq hüququna malikdir. Bu prinsip BMT nizamnaməsində də öz əksini tapıb".

Azərbaycanda tutulan erməni diversanta 18 il həbs istənildi

Arsen Baqdasaryan

Ötən il dekabrın 26-da cəbhənin Ağdam rayonu istiqamətində qoşunların təmas xəttini keçən erməni kəşfiyyatçı Baqdasaryan Arsen Eduardoviçin cinayət işi üzrə məhkəmə baxışı Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsində davam etdirilib. Hakim Elbəy Allahverdiyevin sədrlik etdiyi prosesdə dövlət ittihamçısı çıxış edib.

Prokuror Anar Mirkişiyev Arsen Baqdasaryanın cəzasını ciddi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə 18 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib. Dövlət ittihamçısı bildirib ki, A. Baqdasaryanın özü ilə gətirdiyi minalar, bıçaq, kibritlər zərərsizləşdirilmək üçün aidiyyəti üzrə təhvil verəcək. Şəxsi əşyaları, üzərində olan pul isə saxlanılacağı cəzaçəkmə müəssisəsinə göndəriləcək. Daha sonra prosesdə zərərcəkənlər - mülki şəxslər, hərbiçilər çıxış ediblər. Onlar dövlət ittihamçısı ilə razılaşdıqlarını bildirib, məhkəmədən ədalətli qərar çıxarılmasını xahiş ediblər.

Çıxış üçün söz A. Baqdasaryanın vəkili Ramiz Abdullayevə verilib. Vəkil təqsirləndirilən şəxslə məsləhətləşmək üçün məhkəmədən vaxt istəyib.

Qeyd edək ki, Baqdasaryana qarşı Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 29,120.2.7-ci, 29,120.2.12-ci və 29,282.2-ci maddələri ilə ittiham irəli sürülüb.

Məmurlarımızın "Maqnitski siyahısı"na düşəcəyi nə dərəcədə realdır?

XİN: "Rəsmi münasibətlər kontekstində belə məsələlər gündəmdə deyil"

"Mən Prezident İlham Əliyevlə bütün görüşlərimdə insan haqları məsələsini qaldırışam və bundan sonra da qaldıracağam". Bu sözləri "Amerikanın səsi"ne ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasının respublikaçı üzvü, Helsinki Komissiyasının sədri Kristofer Smit deyib.

O, Bakıda artıq iki dəfə olduğunu və bu səfərlərdə insan haqları məsələsinə xüsusi diqqət ayırdığını bildirib. O cümlədən, iyulda Osloda keçiriləcək görüşlərdə Azərbaycan nümayəndə heyəti ilə bu məsələni müzakirə etməyi planlaşdırdığını deyib. Azərbaycanda vüsət alan həbslər və repressiya dalğasına mümkün cavab variantları haqda

danışan Smit Qlobal Maqnitski Aktı qəbul olunduğu təqdirdə bunun insan haqlarını pozan Azərbaycan rəsmilərinə şamil oluna biləcəyini vurğulayıb.

"2004-cü ildə Belarus Demokratiya Aktının müəllifi mən olmuşam. Həmin qanuna əsasən Aleksandr Lukaşenko hökumətinin 200 rəsmisinə Ame-

rikaya gəlmək qadağan olunub. Avropa rəsmiləri də oxşar qadağalar tətbiq ediblər. Qlobal Maqnitski Aktına əsasən hər ölkə üzərində ayrıca təhlil aparılacaq və bu qanuna uyğun olaraq insan haqları pozuntularında iştirak etmiş adamlara ABŞ-a gəliş qadağan ediləcək" deyər, konqresmen bildirib.

Qeyd edək ki, Azərbaycan hökumətində təmsil olunan və insan haqlarını məhdudlaşdırmaqda ittiham olunan bəzi məmurlara qarşı Avropa və ABŞ-a giriş yasağı, o cümlədən digər məhdudiyətlərin tətbiq olunacağı ilə bağlı məlumatlar daha əvvəl də yayılıb. Ancaq bir çoxlarına görə, hazırda insan hüquqları və demokratiya məsələlərində ciddi problemlər olsa da, Qərb dövlətləri enerji və təhlükəsizlik məsələlərində yaxından əməkdaşlıq etdiyi rəsmi Bakıya qarşı sərt addımlar atmaq istəmir. Ancaq son aylarda vəziyyət daha da gərginləşib və qarşılıqlı ittihamlar mərhələsinə qədəm qoyub. İndi isə ABŞ qanunverici orqanında təmsil olunan şəxs Bakıya qar-

şı açıq şəkildə mesaj yollayır.

Əcəba, Bakı üçün indiki vəziyyətdə bu qadağalar realdır mı? Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirdilər ki, hazırda iki ölkənin rəsmi münasibətlərində bu kimi mövzular müzakirə olunmur. XİN sözcüsü Hikmət Hacıyevin fikrincə, hazırda bu məsələ gündəmdə deyil. **Sitat:** "Rəsmi münasibətlər kontekstində belə məsələlər hazırda gündəmdə deyil".

Politoloq Arzu Nağıyev isə deyir ki, bu cür qadağalar gündəmə gətirilsə də, onların qanun olaraq qəbul olunması indiki real deyil: "Maqnitski siyahısı" Rusiya məmurlarına qarşı deyil, vəkili istintaqını və ümumiyyətlə həbsini qanunazidd apardıqları hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşlarına tət-

biq edildi. Sonradan iqtisadi sanksiyalar və s. tətbiq ediləndə onun adı "Maqnitski siyahısı" kimi qaldı. Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin indiki durumuna gəldikdə isə QHT-lər və media səviyyəsində baş verənlər hələ dövlət səviyyəsində gərginlik demək deyil, məhz buna görə də düşünürəm ki, Vaşinqton tərəfindən belə bir addım atıla. Bu gün Azərbaycan və ABŞ arasında strateji tərəfdaşlıq davam edir. Bizim Qərblə münasibətlərimizi Belarusla müqayisə etmək düzgün deyil. Çünki Belarus məsələsində konkret faktlar var idi və Avropa bunun lehinə idi. Bu baxımdan düşünürəm ki, bu cür qadağalar gündəmə gətirilsə də, qanuni qüvvəyə minməsi mümkün deyil".

□ KƏNAN

İran və ABŞ - masada barış, cəbhədə vuruş

Diplomatların əldə etmək istədiyi sülhə kim mane olur?

İran və "altılıq" ölkələri arasında Lozannada nüvə razılaşmasından bir ay ötməsinə baxmayaraq tərəflər arasında qarşılıqlı ittihamlar və gərginlik yaradacaq açıqlamalar hələ də qahr. Ancaq o da hiss olunur ki, həm Tehran, həm də Vaşinqton yekun sazişin vaxtında imzalanmasında maraqlıdır. Baxmayaraq ki, hər iki tərəf ara-sıra narazı olduğu məqamları, xüsusən də İrana qarşı embarqoların hansı qaydada ləğv olunacağı məsələsini dilə gətirir.

İranın xarici işlər naziri Məhəmməd Cavad Zərif bildirib ki, Tehranın nüvə proqramı ətrafında yaradılmış böhrana son qoymaq fikrindədir. AzadlıqRadiosunun məlumatına görə, Zərif bunu mayın 4-də özünün twitter səhifəsində yazıb. Eyni zamanda İran XİN rəhbəri danışıqların davam etdiyini, lakin yekun razılaşma üçün qarşıda hələ ağır işlər olduğunu qeyd edib.

Maraqlıdır ki, oxşar bəyanatı ötən həftə ABŞ dövlət katibi Con Kerri də vermişdi. Kerri İrana razılaşmaya qarşı çıxış edənləri, xüsusilə də Konqres üzvlərini istəyənə kənara qoymağa çağırıb. Məsələ ondadır ki, İranda olduğu kimi ABŞ-da da mühafizəkar dairələr, əsasən də respublikaçı Konqres üzvləri İrana sülh sazişinə isti yanaşmırlar. Hətta mart ayında ABŞ-a səfər edən İsrail baş naziri Benyamin Netanyahuya Ağ Evlə razılaşdırmadan Konqresdə İran əleyhinə çıxış etmək imkanı yaradılmışdı və bu zaman respublikaçı konqresmenlər bir neçə dəfə Netanyahuya ayaq üstündə alqışlamaqla əslində Obamanın İran siyasətinə qarşı mövqelərini sərt şəkildə ortaya qoymuşdular.

Ancaq məsələ ondadır ki, daxildəki narazılıqlarla yanaşı, İran və ABŞ-ın hazırkı hökumətləri üçün daha bir çətinlik "meydandakı" qarşıdurmadır. Hər nə qədər İranın "islahatçı" hökuməti və ABŞ-da Obamanın demokrat komandası sülh sazişinə çalışsalar da, konkret olaraq fəaliyyət meydanında vəziyyət fərqlidir. Hazırda Suriya, İraq və Yəməndə faktiki olaraq ABŞ və İran qarşı-qarşıya dayanan əks cəbhələrdə yer alıblar. Ərəb körfəzində lövbər atan İran və ABŞ hərbi gəmiləri savaşı vəziyyətindədir. Yeri gəlmişkən, aprelin 28-də Hörmüz boğazında İran hərbi gəmiləri ABŞ bayrağı ilə üzən yük gəmisini həbs edib. Doğrudur, daha sonra gəminin ABŞ-a deyil, Marşall adalarına məxsus olduğu bildirilsə də, ərəb mediası bu hadisənin körfəzdə hərbi vəziyyəti daha da gərginləşdirdiyini yazır.

Göründüyü kimi, real "sahədəki" vəziyyət heç də diplomatların optimizmini əks etdirmir. Əksinə, xeyli dərəcədə gərgindir. Hökumət və diplomatiya bu işdə maraqlı olsa da, Yaxın Şərqdə ABŞ və İranın maraqları hələ də toqquşur. Yeri gəlmişkən, bugünlərdə İsveçrənin Cenevrə şəhərində daha bir uzunmüddətli danışıqlar başlayır. Bu dəfə dünyanın "müzakirə masasında" Suriya var. Bir neçə həftə davam edəcək toplantıya İran da dəvət olunub və beynəlxalq vasitəçilər Suriyanın iqtidar və müxalifət tərəfləri ilə ayrılıqda müzakirələr aparacaq. Göründüyü kimi, ABŞ və İran diplomatik cəbhədə barışmaq üçün növbəti addımı atır.

Lakin aydın məsələdir ki, hələlik Suriyada, eləcə də İraq və Yəməndə böyük sülhdən, eləcə də regionda barışıqdan danışmaq tezdir. Məlumdur ki, həttə iyunun 30-dək yekun anlaşma əldə olunsay, Yaxın Şərqdə qarşı duran tərəflər olan İran və ABŞ-ın heqiqi böyük sülhə bölgəyə gətirməsi üçün hələ uzun müddət qararlı fəaliyyət lazım olacaq.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

2014-cü il yanvarın 1-dən etibarən Milli Məclisə smartfon və android tipli telefonla giriş qadağan olundu. Milli Məclisin mətbuat katibi Akif Təvəkkülüoğlu mətbuata bildirib ki, parlamentin binasına daxil olan bütün şəxslər bu modellərdən olan mobil telefonlarını girişdə mühafizəçilərə təhvil verməlidir.

Sitat: "Bu, Milli Məclisə daxil olan hər kəsə aiddir. Burada vəzifə bölgüsü aparılmır. Deputatlardan tutmuş Milli Məclisə gələn qonaqlar və jurnalistlərin hamısı həmin modeldən olan bütün telefonları binaya daxil olarkən girişdə təhvil verməlidir. Təhlükəsizlik baxımından və standartlara uyğun olaraq bu avadanlıqların Milli Məclisə keçirilməsi qadağandır".

Bəs qadağa hələ də qüvvədədir mi? Dünya siyasətçilərinin ən son model smartfonlardan istifadə etdiyi və onunla istənilən dövlət qurumuna daxil ola bildiyi bir dövrdə Azərbaycanda Milli Məclisə smartfon və android tipli telefonla girişin yasaqlanması nə dərəcədə doğrudur?

Bu suallara cavab tapmaq üçün yenidən Milli Məclisin mətbuat katibi Akif Təvəkkülüoğlu ilə əlaqə saxladım. O bildirdi ki, ötən il verilən qadağa qüvvədədir və vəzifəsindən asılı olmayaraq hər kəs smartfon və android tipli elektronik cihazları qapıda təhvil verdikdən sonra Milli Məclisin binasına daxil ola bilər.

Qadağa ilə bağlı deputatların da rəyini öyrənməyə çalışdıq. Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə bildirdi ki, bu qadağa onun üçün əhəmiyyət daşıyır: "Mənim heç zaman android tipli mobil telefonum olmayıb. Bu baxımdan bu qadağa mənə heç vaxt problem yaratmayıb".

Deputat Asim Mollazadə isə bu qərarı əsassız adlandırdı: "Mən prinsipcə bu qadağanın əleyhinəyəm. Mənə elə gəlir ki, Milli Məclis dövlət sirlərinin saxlandığı bir obyekt deyil və bu

Milli Məclisdə "ağıllı" telefon qadağasına ikili münasibət

İqbal Ağazadə: "Heç zaman android tipli mobil telefonum olmayıb..."

Zahid Oruc: "Bu gün elektron casusluq elə bir səviyyəyə gəlib çatıb ki..."

qurumda nə qədər çox elektron şəffaflıq olsa, bir o qədər yaxşıdır. Həmin qadağa səbəbindən mən də Milli Məclisə gedəndə başqa telefonlardan istifadə edərdim".

Milli Məclisin Təhlükəsizlik və müdafiə komitəsinin üzvü Zahid Oruc isə bildirdi ki, smartfon və android tipli telefonla parlamentə girişin qağan olunması informasiya təhlükəsizliyi ilə bağlı atılmış addımdır: "Əlbəttə, etiraf etmək lazımdır ki, bu qərar verildikdən sonra parlamentdə birmənalı

Asim Mollazadə: "Mən qadağanın əleyhinəyəm, Milli Məclis dövlət sirlərinin saxlandığı obyekt deyil..."

qarşılanmamışdı. Bir çoxları onun təhlükəsizlik məsələləri ilə nə dərəcədə uyğun olduğunu aydınlaşdırmağa çalışırdılar, hətta bununla bağlı müraciətlər də olmuşdu. Təhlükəsizlik orqanları bu müraciətlərə cavab vermişdi və bunu bütövlükdə cəmiyyətlə bölüşmək mümkün deyil. Düzdür, Avropa ölkələrinin əksəriyyətində smartfon tipli telefonla istənilən tədbirlərə qatılmaq olar. Bununla bərabər ondan məlumatlı deyilik ki, həmin ölkələrdə bu kommunikasiya vasitə-

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Asılmamış portret" okeanın o tayı qədər bizdən uzaq bir məkana - həbsxanaya göndərildi. Ancaq əminəm ki, bu portret həbsxana divarlarından da asılmayacaq, çünki buna nə zaman, nə də Penitensiar Xidmətin "daşlaşmış qaydaları" imkan verər. Günahsız yerə məhbəs həyatı yaşayanlar isə bu kiçik hücrələrdə yer olmadıqdan portretləşmiş arzularını yalnız ürəklərindən asmağa məhkumdurlar...

Bu dəfə isə vicdan məhbusu Yadigar Sadıqov Prussiyanın 9-cu nazir-prezidenti, Almaniyanın 1-ci kansleri, XIX əsrin görkəmli dövlət xadimi Otto fon Bismarkın portretini çəkdi. Bir neçə ay öncə isə Yadigar bəy bir cümlə ilə öz portretini də çizmişdi: "Məmləkətdə müəllimə hörmət qoyulan yer tək həbsxanadır..."

- Yadigar bəy, öncə Otto fon Bismarkın portretini çəkin...

Bismarkın siyasi səhnədə olduğu illər Avropa tarixinin spesifik dövrüdür. Ciddi siyasi proseslər fonunda dövlətlər koalisiyasının iştirak etdiyi uzun müddətli müharibələr, zəncirvari inqilablar baş verir. Düzdür, hərbi konfliktlərin heç olmadığını da söyləyə bilərik. Ancaq o zamandan əvvəlki Napoleon və Kırım müharibələri, sonrakı illərdə isə iki cahan savaşları ilə müqayisədə, eləcə də inqilabi katalizmlər baxımından nisbətən sakit, daha çox diplomatıyanın rol oynadığı illərdir. Bu dövrün siyasi səhnəsində ən çox yer alan oyunçu Bismarkdır. Avstriya istisna olmaqla, sayısız-hesabsız, irili-xırdalı alman dövlətlərini vahid Almaniya birləşdirə bildi. Bu müterəqqi rolla yanaşı, qatı mühafizəkar olan Bismark alman demokratiyasının məhdudlaşdırılmasında da böyük rol sahibi idi. Bir çox tarixçilər bunu Almaniyanın sonradan başına gələn faciələrin əsası sayırlar.

- Əgər rəssam olsaydınız, onun həyatına hansı rəngləri əlavə edərdiniz?

Rəssamlıq mənim məziyyətlərimə daxil deyil. Həm buna görə, həm də ixtisasca tarixçi olduğumdan, sualınız çox çətin gəlir. Bu elmlə həvəskar şəkildə maraqlananlar üçün tarixi şəxsiyyətlərə birmənalı yanaşmaq, qəti olaraq müsbət və mənfi xarakterizə etmək, buna da uyğun olaraq tünd və ya əlvan boyalarla göstərmək qüsur sayılmaya bilər. Tarixçi

"O, çoxdan əfv ərizəsi yazıb azadlığa çıxmışdı" - Asılmamış portret

Yadigar Sadıqov: "Bismark Azərbaycanda yaşasaydı, indi Artur Rəsizadədən sonra baş nazir postu uğrunda mübarizə aparardı"

xış edirdilər. Opponentlərdən biri bu ifadəni sitat gətirərək bizi keçmiş atəş açmaqda qınadı, gələcək nəsillərin artilleriyası ilə təhdid etdi. Cavabında bildirdim ki, tarixdə bolşeviklərdən çox keçmiş atəş açan, onun yadigarlarını məhv edən olmayıb. İndi də müasir nəsillər onlara cavab atəşi açır. Əslində bolşeviklər keçmişə topa tutmuşdular, sonrakı nəsillər isə onlara "dayandırdurum"la cavab verdi.

Bununla belə, mən keçmişə ehkəmləşdirməyin, fetişləşdirməyin əleyhinəyəm. Tarixdən nəticə çıxarmaq üçün realist təhlilə, gərəkən yerdə tənqide,

parçasıdır. Cəmiyyətin özündə təmizlik çərçivəsi hansı həddədirsə, siyasi qüvvələrdə də bir az aşağı, bir az yuxarı ona mütləqdir. Sadəcə, siyasətin spesifikasiyasına, siyasətçilərin daha çox göz önündə olmasına görə, onların neqativləri daha qabarıq görünür, daha geniş rezonans yaradır.

Bismarkın söylədiyinə gəlincə isə "dəmir kansler" in özü buna heç də həmişə riayət etməyib. O qəti və ancaq yanlış inamına görə xarici siyasətdə kobud səhvlərə yol verib ki, bu da Almaniyanın gələcək cahan savaşlarında iki cəbhədə mü-

lara imza atardı?

- Azərbaycanlı olsaydı, bu gün siyasi mühacir kimi yenə də Almaniya yaşayardı. Bunu kalambur kimi yazdım, gerçək də belə düşünürəm. Çünki Almaniyanın ilk kansleri qatı mühafizəkar idi və demokratiyaya münasibəti bizim iqtidar olqarxiyasından o qədər də fərqlənmirdi (*deyərsən, sonuncu fikrim bizim məmurlar üçün kompliment oldu*).

Sualınıza konkret cavab vermək isə bir qədər çətinidir. Çünki Azərbaycan gerçəkliklərində siyasi karyerada şəxsi keyfiyyətlərdən daha çox nepo-

dən sonra baş nazir postu uğrunda mübarizə aparardı.

- Onun fikrincə, kral hökm edər, idarə etməz.

- Kral ümumiyyətlə yerli-dibli olmasa, daha yaxşıdır.

- Başqa bir çıxışında isə deyir ki, bu gün məktəb tikməyə, sabah həbsxana tikməli olacağıq...

- Əgər məktəb deyərək tək bina deyil, həqiqi təhsil və maarif nəzərdə tutulursa, bu fikirlə tam razıyam. Ölkəmizdə son dövrlər neft pulları hesabına xeyli məktəb tikilib, təmir olunub, ancaq təhsilin keyfiyyətində dəyişiklik yoxdur. Buna görə də həbsxanalarda yer çatmır, sıxlıq yaşanır. Nəticədə paradoksal vəziyyət yaranıb: hakimiyyət həm məktəb, həm də həbsxana tikir.

- Həmin dövrdə nəşr olunan "Panç" jurnalındakı karikatura Bismarkın Rusiya, Avstriya və Almaniyanı idarə etdiyinə işarə edir.

- Bismarkın Vyanadakı nüfuzunun və təsir imkanlarının əndazəsi barədə fikir yürüdəcək qədər özümü Avstriya tarixi haqqında məlumatlı hesab etmirəm. Tələbə iken bizə Avropanın yeni

kimi baxmağa başladılar.

Berlin konqresi 1877 - 1878-ci illər rus-türk müharibəsindən sonra imzalanmış San-Stefano sülhünün şərtlərinə yenidən baxmaq üçün çağırılmışdı. Detalları varmadan deyim ki, sazış Balkanlarda Rusiyanın mövqeyini həddən artıq gücləndirirdi. Bu da başqa böyük dövlətləri narahat etməyə bilməzdi. Konqresin sonunda imzalanan traktat Rusiyanın nailiyyətlərini xeyli qayçıladı, bir çox ərazilər Osmanlı dövlətinə qaytarıldı. Bunda İngiltərənin baş naziri Benjamin Dizraelinin də mühüm rol oynamasına baxmayaraq Rusiyanın millətçi ictimai fikri məhz Bismarkı əsas günahkar saydı. Bu da iktərəfli münasibətlərə təsirsiz ötürmədi. Belə olan halda onun Rusiyanı idarə etməsi fikrini söyləmək əsassızdır.

- Bu günə qədər almanlar özəlliklə "Bu situasiyada Bismark olsaydı nə edərdi" sualını tez-tez verirlər. Yadigar bəyin yerində o, məhbəs həyatı yaşasaydı, sizcə, hansı addımı atardı?

- Bismarkın siyasi karyerası komformist kulbitlərlə zəngin

lap atəşə də ehtiyac var.

- Bismark deyir ki, dünyanı aldatmaq istəyirsinizsə, həqiqəti söyləyin.

- Mübahisəli fikirdir. Təbii ki, tarixdə insanların həqiqətə deyil, yalana inanması olub və olacaq. Mən şəxsən bu ifadədən sitat kimi istifadə etməzdim.

- "Siyasətçi təmiz olmamalıdır" - bu fikri tez-tez eşidirik.

haribə aparmasına səbəb olub.

- Bismark deyir ki, insanlar ən çox ovdan sonra, döyüşdən əvvəl və seçkilər zamanı yalan danışır.

- Bismarkın bizim nərd oynayanlardan xəbəri olmayıb. Dünyanı oynamağı öyrənən bu gün onu icad edən axtarı.

- Bismark bu gün Azərbaycanda yaşasaydı, hansı uğur-

tizm böyük rol oynayır. Hələ beləmək olmaz, Bismarkın yaşadığı rayonun icra başçısı, ya da həmin ərazini idarə edən kurator-nazir onun deputat mandatı əldə etməsinə imkan verərdilər, ya yox. Əgər şərti "Bismark" bu maneəni aşsın, sistemin bir vintinə çevrilsəydi, o zaman ən yaxşı halda, hər şey yolunda getdiyi təqdirdə indi Artur Rəsizadə-

"Azərbaycan gerçəklərində siyasi karyerada şəxsi keyfiyyətlərdən daha çox nepotizm böyük rol oynayır"

isə əksər hallarda (*Neron, Kallikula, Hitler kimi personajlar istisna olmaqla*) belə qəti xarakteristikası düzgün saymır. Sözügedən xadimin bütün cəhətlərini, sualınıza uyğun desək, palitrının rənglərini nəzərə alır. Xüsusən də Bismark bu yöndə olduqca mürəkkəb fiqurdu.

- Bismarkın fikrincə, "əgər keçmiş atəş açsan, gələcək səni topa tutacaq".

- Azərbaycanda bolşevik işğalı abidələrinin götürülməsi, uyğun məkənlərin adının dəyişdirilməsi zamanı sosial şəbəkələrdə bu barədə ciddi diskussiya gedirdi. Mənim də daxil olduğum qrupda prosesi dəstəkləyirdik, rusofillər isə əleyhinə çı-

Bismark isə söyləyir ki, siyasətdə rəsmiləşməyə qədər heç bir şeyə inanmayın.

- Müşahidələrimə görə, normal siyasi institutları olmayan ölkələrdə siyasətin kirli məşğulluq olması haqqında fikri təkrarlamağı xoşlayırlar. Dərinə varanda görürsən ki, əslində bu ölkələrdə siyasətin özü olmayıb. Bu ad altında mütləq hakim qüvvəyə yarımaq, rəqibə arxadan zərbə vurmaq, prinsip-sizlik, mənəviyyatsızlıq kimi keyfiyyətsizliklər nümayiş etdirilib.

Gerçəklikdə isə istənilən peşədə və sahədə olduğu kimi siyasətdə də natəmizliklərlə yanaşı vicdanlı şəxslər var. Həm də siyasi camie cəmiyyətin bir

"Kral ümumiyyətlə yerli-dibli olmasa, daha yaxşıdır"

ve ən yeni tarixi keçirilərkən daha çox İngiltərə, Fransa və Prussiyada (*sonra isə Almaniya*) gedən proseslər işıqlandırılırdı. Avstriya isə bu zaman artıq uqara çevrildiyindən o qədər də diqqət ayrılmırdı. Sonralar universitetdə "Türk xalqlarının tarixi" fənnini tədris edərkən də Avstriya tarixi mənim üçün Balkanlarda Osmanlı ilə rəqabət kontekstində maraqlı idi. Bu da 18-ci əsrin sonlarına qədər davam edir. Yəni Bismark dövrünün, 19-cu əsrin ikinci yansından Avstriya haqqında o qədər də məlumatlı deyiləm.

Rusiyaya gəlincə isə, zənnimcə, bu fikir açıq-aşkar şifirtmədir. "Panç" jurnalında karikaturanın neçənci ildə yer aldığı bilmirəm. 1862-1890-cı illərdə öncə Prussiyanın, sonra isə Almaniya imperiyasının baş naziri olmuş Bismark iqtidarının ikinci yansında, xüsusən də 1878-ci ildəki Berlin konqresindən sonra Rusiya ilə ciddi problemlər yaşadı. Tərəflər bir-birlərinə artıq potensial düşmən

dir. O səbəbdən də ola bilsin ki, çoxdan əfv ərizəsi yazıb azadlığa çıxmışdı. Bunu deyərək heç də özümü reyxskanslərdən üstün göstərməyə çalışmıram. Sadəcə, taktiki mülahizələrimiz fərqlidir.

- Onun portretini kimsə siza təqdim edərsə başınızın üzərində asarsınız? Bismark buna layiq şəxsdir?

- Məsələ onun layiq olub-olmamasında deyil. Şübhəsiz ki, Bismark görkəmli tarixi şəxsiyyətdir və pərəstişkarlarının varlığını haqq edib. Sadəcə, insanlar özləri ilə ideoloji bağlılıq duyduqları adamların portretlərinə üstünlük verirlər. Mən isə bunu Bismarkla deyil, afinalı Perikldən tutmuş Vatslav Havelə qədər demokratiya, insan hüquqları uğrunda mücadilə aparmış şəxslərlə duyuram. Daha konkret bir məfkurə daşıyıcısı kimi isə öndərim Rəsulzadədir ki, onun da portretinə üstünlük verirəm.

□ Ramin DEKO, Xüsusi olaraq musavat.com üçün

Kerri "iPhone 6 Plus" istifadə edir,

bəs bizimkilər?

Azərbaycan siyasətçilərinin çoxu "Samsung" a önəm verir

Dövlət rəhbərləri, siyasətçilər də adi vətəndaşlar kimi gündəlik həyatda müasir telekommunikasiya vasitələrindən, xüsusən də smart mobil telefonlardan istifadə edirlər. Onlar telefon seçərkən onun təhlükəsizliyinə daha çox önəm verirlər, yüksək post tutanlar brend markalardan yararlanırlar. Bugünlərdə ABŞ-ın xarici işlər naziri (dövlət katibi) Con Kerri fil balası ilə selfi çəkdi. Onun özətim etməsi anı fotolara da düşüb. Bu şəkildən görünür ki, Con Kerri telefonunu "Apple" məhsulu olan sonuncu model «iPhone 6 Plus»dur. Kerrinin işlətdiyi telefonu da təhlükəsiz cihaz hesab etmək olar.

Qeyd edək ki, bu telefon 9 sentyabr 2014-cü ildə təqdim edildi. Sahib olduğu 1920x1080 ölçülü ekranı ilə Apple tarixindəki ilk Full HD panele sahib telefon olana «iPhone 6 Plus» öz ekranında digər iPhone-lara nisbətən 185 faiz daha çox piksel təqdim edir. Yeni «iPhone 6 Plus» Full HD Retina ekranında 16:9 aspektindən görüntü verir. Bu telefonun qalınlığı 7.7 millimetrdir. «iPhone 6 Plus»larda 16,64 və 128 GB yaddaş var. Telefonun arxa kamerası 8 MP, ön kamerası isə 2 MP-dir. «iPhone 6 Plus» modelinə OİS (optik təsvir stabilizasiyası) əlavə olunub. «iPhone 6 Plus» 4-6 saata qədər enerji saxlaya bilir. Telefonun arxa kamerası 8 MP, ön kamerası isə 2 MP-dir. «iPhone 6 Plus» modelinə OİS (optik təsvir stabilizasiyası) əlavə olunub. «iPhone 6 Plus» 4-6 saata qədər enerji saxlaya bilir.

yanmadan işləmə gücünə görə, dünyanın demək olar ki, bütün "ağıllı" telefonlarını qabaqlayaraq, liderliyi qazanıb. Hazırda bu telefonun Azərbaycanda qiyməti 1200 manatdır.

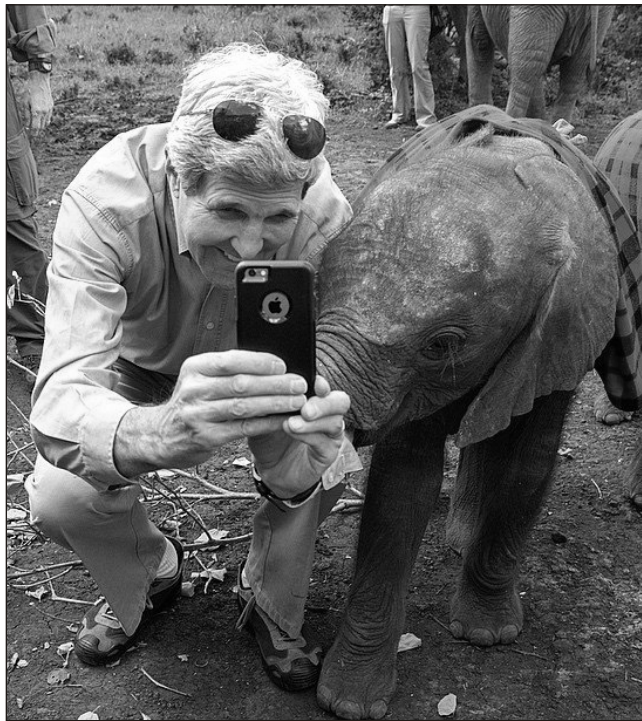
Maraqlıdır, Azərbaycanda siyasətçilər, deputatlar hansı model telefondan istifadə edir? Apardığımız araşdırmadan məlum oldu ki, Azərbaycanda əksər siyasətçilər "Samsung" markalı mobil telefonlara üstünlük verir. "Samsung" telefonunu seçənlər arasında Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı, AXP sədri Pənah Hüseyn, ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu və başqaları var.

Bəs "Samsung" telefonu nə dərəcədə güvənlidir və hansı xüsusiyyətləri var? "Samsung Galaxy S3" Android 4.0.4 Ice Cream

Sandwich olaraq satılır. Android 4.0 üzərində də "Samsung"un ilk dəfə Galaxy Note ilə təqdim etdiyi TouchWiz 5.0 xüsusi interfeysi yüklənib. TouchWiz 5.0-inin bir digər adı da Nature UX-dir. Xüsusilə ekran kilidini, su üzərində əlinizi gəzdirərək açmaq mümkündür. Ayrıca kilid ekranında istədiyiniz xüsusiyyətləri yerləşdirərək, birbaşa ana ekran yerinə istifadə etmək istədiyiniz xüsusiyyətə (kamera, skaner kimi) keçə bilərsiniz. Cihazın içərisində bir çox "Samsung" proqramı var. Bunlardan ən diqqət çəkəni "Apple"ni xatırladan S Voice proqramıdır. Bu proqramla telefonunuza səsli əmrlər verə bilərsiniz. "Samsung Galaxy S3"ün həssas sensor ekranı ilə barmağınızla belə rahatca istifadə edə bilərsiniz...

Müsavat Partiyasının keçmiş başqanı İsa Qəmbərini istifadə etdiyi telefon isə iPhone 4S-dir. Ümid Partiyasının sədri, deputat İqbal Ağazadə isə "Nokia"dən istifadə edir.

Ancaq siyasətçilər içərisində "ağıllı" telefonların

funksiyalarının qəliz olduğunu düşünüb bir zamanların məşhur markası olan "Blackberry", "Nokia" istifadə edənlər də az deyil. Deputatların istifadə etdiyi telefon modellərinə gəlincə isə burada iPhone modelləri daha çoxluq təşkil edir.

Maraqlıdır, bəs dünya ölkələri liderləri daha çox hansı model telefondan istifadə edir?

Bunu öyrənmək üçün internet üzərindən kiçik bir araşdırma apardıq.

ABŞ prezidenti Barak Obama prezident olmamışdan qabaq "Blackberry" istifadəçisi kimi tanınırdı. Məxfi orqanların təkzib etməsinə bax-

mayaraq o, hazırda məhz bu telefon markasından istifadə edir. Barak Obama hətta bir dəfə belə bir ifadə işlədib: "Təhlükəsizlik baxımından mənim iPhone istifadə etməyəcəyəm".

Almaniyanın kansleri Angela Merkel hazırda iki telefondan istifadə edir. O, sədri olduğu Demokratik-Xristian İttifaqı Partiyasının üzvləri ilə danışarkən adətən "Nokia 6260 Slide" markalı telefondan, dövlət və beynəlxalq əhəmiyyətli zənglər üçün isə "BlackBerry Z10" smartfonun xidmətlərindən yararlanır.

Rusiya prezidenti Vladimir Putinin özünün bildirdiyinə gö-

rə, ümumiyyətlə, telefon istifadə etmir. Amma digər mənbələrə görə, Putin iPhone istifadəçisidir. Rusiyanın baş naziri Dmitri Medvedyev isə ötən il qədər qızgın "Apple" həvəskarı sayılırdı. O, şirkətin həm smartfonundan, həm də planşetlərindən aktiv istifadə edirdi. Lakin Qərblə Ukrayna böhranına görə soyuyan münasibətlər baş nazirin də ABŞ-a məxsus "Apple" şirkətinin məhsullarından imtina etməsinə səbəb oldu. Hazırda Dmitri Medvedyev Rusiyanın Çinlə birgə istehsalı olan "Yota Devices" smartfonlarından istifadə edir.

Fransa prezidenti Fransua Olland isə "Apple" məhsullarına üstünlük verir. Onun şəxsi telefonu olan "iPhone 6" vasitəsilə ailə üzvləri ilə əlaqə saxlayır. Bu telefonun şəxsi danışıqları üçün nəzərdə tutulmuş və xidməti danışıqlarda istifadə olunmur. Maraqlıdır ki, Ollandın prezidentlik kursusundakı sələfi Nikola Sarkozy telefon danışıqlarının dinlənilməsi üçün xüsusi təhlükəsizlik sistemində malik "Teorem" telefondan istifadə edirdi. Lakin böyük ölçüləri və danışıqlar üçün hər dəfə 30 saniyəlik fasilə gözləməyi tələb edən bu telefon prezident tərəfindən geri verilmişdi. Sarkozy səlahiyyət müddəti başa çatana qədər "BlackBerry" markalı telefondan istifadə edib.

İtaliyanın baş naziri Matteo Renzi isə "Apple" şirkətinin fanatı hesab olunur. O, hətta bir dəfə şirkətin təsisçisi olan Stiv Cobsu "müasir dünyanın Leonardo Da Vinçisi" adlandırmışdı. Hazırda Renzi "iPhone 6" markalı telefondan istifadə edir.

□ Günel MANAFLI

Kisilər!!! Axırncı şans!!!

İsraillə təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenoması (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunclarm dərmanatsız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Əyləncəli, sürətli, asan!

Speak English

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dilləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri əzbəzləməklə deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Danışmaq sürətli qrammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və gürvənə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə söhbətlər

EXPLOSION English

İdarəetmə kursumuzun təcrübədən istifadə etməsi HƏDİYYƏDİR!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(Çəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanı)

Elan

Təcili sərəfəli qiymətə 4 otaqlı mənzil satılır. Nərimanov Məhkəməsinin həyatında, Stalin layihəli daş binada 4 otaqlı əla təmirli mənzil satılır. 4/2, ümumi sahəsi 120 kv.m, kupe şkaflı, geniş, işıqlı otaqlar, döşəmə mozaika parket, mətbəx və digər bütün məbellər, böyük vanna otağı, cakkuzi, sakit, təmiz həyət, parkovka yeri var. Qiyməti 190 min manat. Bundan əlavə 2 maşınlaq daş qaraj da satışdadır. (36 kv.m. qiyməti-50.000 AZN.) Mənzilin bütün sənədləri qaydasındadır, mebelləri ilə bir yerdə satılır.
Tel: (051) 984-90-63

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.
SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

Bakıda içərisində xeyli pul olan "MilliÖN" terminalı oğurlandı

Bakıda oğurluq hadisəsi baş verib. Qaradağ Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, hadisə rayonun Şıxlar qəsəbəsində qeydə alınıb. Həmin ünvanda yerləşən "Buta" ərzaq mağazasında içərisində xeyli pul olan "MilliÖN" ödəmə terminalı naməlum şəraitdə oğurlanıb. Hazırda polis hadisəni törədən şəxsin və ya şəxslərin müəyyən edilərək tutulması istiqamətində iş aparır.

Azərbaycan əcnəbi haker barəsində beynəlxalq axtarış elan edib

Azərbaycanda bəzi şirkətlərin hesabından külli miqdarda pul oğurlayan nigeriyalı haker barəsində İnterpol xətti ilə axtarış elan edilib. APA-nın məlumatına görə, bu barədə İnterpolun saytında məlumat yerləşdirilib. Məlumatda qeyd olunur ki, Nigeriya vətəndaşı, 36 yaşlı Muciyu Laulu Siyun Salisu kompüter sistemi və elektron-kompüter xidmət qaydalarının pozulması, kompüter sistemlərinə qanunsuz müdaxilə və oğurluqda təqsirlə bilinir. Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları onun barəsində dövlətlərarası axtarış elan edib və saxlanılması üçün İnterpolu müraciət olunub.

Bəşşəgüli

Böyük Quruluş Partiyasının başqanı, millət vəkili Fazil Mustafa partiyanın Ali Məclisi, Siyasi Qurulu və Ali Nəzarət Qurulu, Ali Məclisin üzvü Kərim Kərimliyə atası Məmməd həsən kişinin vəfatından kədərli olduğunu bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.
***
Böyük Quruluş Partiyasının başqanı, millət vəkili Fazil Mustafa partiyanın Ali Məclisi, Siyasi Qurulu və Ali Nəzarət Qurulu, Ali Məclisi Abbas Novruzova anası Gülsüm xanımın vəfatından kədərli olduğunu bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.
***
Diləfruz Rəcəbova və Fəxrəddin Rəcəbov ailələri adından Vaqif Sultanliya anasının vəfatından kədərli olduğunu bildirir, mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Fevral devalvasiyasından ötən iki ay ərzində dəfələrlə yeni devalvasiya barədə bədbin proqnozlar səslənib. Əksər ekspertlər yeni devalvasiyanın olacağını istisna etməsələr də, vaxtı dəqiqləşdirməkdə qərarlı deyillər. Həmçinin devalvasiyadan sonra dollarla götürülən kreditlərin məsələsi də həll olunmamış qalıb. İctimaiyyət mayın 7-də Konstitusiya Məhkəməsinin verəcəyi qərarı gözləyir.

Dövlət başçısı İlham Əliyev Bakıda keçirilən Asiya İnkişaf Bankının (AİB) Rəhbərlər Şurasının 48-ci illik Toplantısında manatın vəziyyətindən də danışdı: "Milli valyutamız çox gücləndiyi üçün devalvasiyaya getməli olduq. 1 manat 1 avroya bərabər oldu və çətin vəziyyətə düşdük. Qonşu ölkələrdə devalvasiya yaşandı və biz də milli valyutani 35 faiz devalvasiya etməli olduq. Bu gün valyuta ehtiyatlarımız ümumdaxili məhsulun 70 faizinə bərabərdir. Biz özəl sektorun inkişafı üçün aşağı faizlə özəl sektora kreditlər verilməsini diqqət mərkəzində saxlayacağıq. Həmçinin xarici borcumuzu aşağı səviyyədə saxlayacağıq. Bu gün xarici borcumuz 9,8 faiz həcmindədir və bunu nəzərdə saxlamalıyıq". (APA)

Maliyyə naziri Samir Şərifov isə bildirib ki, Azərbaycan hazırda tam olaraq bazar iqtisadiyyatına keçmiş bir ölkədir və bazar iqtisadiyyatının bütün qanunları Azərbaycanda özünü büruzə verir: "Azərbaycanın milli valyutası olan manatın məzənnəsində də biz bunu müşahidə edirik. Manatın məzənnəsinin möhkəmlənməsi şübhəsiz ki, Azərbaycana xarici valyutanın daxil olması ilə əlaqədardır. Əvvəlki illərdə

biz manatın məzənnəsinin ifrat dərəcədə yüksəlməsinin qarşısını alırdıq. Bunun üçün xüsusi mexanizm olan Dövlət Neft Fondu yaradıldı və valyutanın böyük bir qismi həmin fonda yönəldildi ki, Azərbaycanın makroiqtisadi vəziyyəti mənfi təsirlərə məruz qalmasın". S.Şərifov qeyd edib ki, gələcəkdə də manatın məzənnəsi "bazarda baş verən hadisələrə" asılı olaraq dəyişəcək. Nazir bunu normal hal hesab edir. Bununla yanaşı, S.Şərifov qeyd edib ki, Azərbaycan Mərkəzi Bankı kəskin devalvasiyanın baş verməsinin qarşısını almaq iqtidarındadır.

Ekspertlər isə bildirirlər ki, neftin bahalaşma xəbərləri manatın devalvasiyası qərarını təxirə salır. Yeni neftin bahalaşması və dolların ucuzlaşması manat üçün əlverişli şərait yaradır. Həmçinin Rusiyada rublun bahalaşması da manatın xeyrinədir. Əksər ekspertlər qeyd edirlər ki, bu gün manatla bağlı baş verən proseslər nəticəsində uzunmüddətli nəticələr çıxarmaq tezdir. Çünki neftin bahalaşmasının davamlı olacağı gözlənilir. Eyni zamanda qeyd edilir ki, hökumət ən azı bu il keçiriləcək seçkilərə qədər manatı ucuzlaşdırmamağa çalışacaq.

Manatın kursu seçkilərə qədər sabit qalacaq

Ekspertlər bildirirlər ki, neftin bahalaşması ilə bağlı uzunmüddətli nəticələr çıxarmaq olmaz, rəsmilər isə qeyd edir ki, hökumət kəskin devalvasiyanın qarşısını almaq iqtidarındadır...

Bəzi ekspertlər isə qeyd edirlər ki, manatla bağlı mayın 7-də veriləcək qərar problemin həllinə köməklik edəcək. Yeni manatın rolu artacaq. Qeyd edək ki, mayın 7-də Konstitusiya Məhkəməsi dollarla götürülən kreditlərin necə qaytarılacağı barədə qərar verməli, məsələyə aydınlıq gətirməlidir.

Konstitusiya Məhkəməsinə məsələ ilə bağlı rəy təqdim edən ekspert Əkrəm Həsənov bildirib ki, qərar layihəsinin müəyyən sosial-iqtisadi kompromisə nail olmağa xidmət edəcəyinə ümid edir: "Yeni hüquqi və vətəndaş mövqeyim üst-üstə düşür. Deməli, mayın 7-də KM Mülki Məcəllənin 439.1-ci,

439.2-ci və 439.7-ci maddələrinin şərhini çərçivəsində 2 suala cavab verməlidir: xarici valyutada kredit vermək qanunidir mi? Xarici valyutada verilən kredit hansı məzənnə ilə manatla qaytarılmalıdır? Qabaqcıl ölkələrdə hər iki sualın cavabı bankların xeyrinə olardı. Lakin bizim qanunvericilik qüsurludur. Buna görə də birinci sualın cavabı birmənalı olaraq xarici valyutada kredit vermək və əmanət qəbul etmək qanunsuzdur. İkinci sualın cavabı isə, əksinə, bankların xeyrinədir: kredit cari məzənnə ilə qaytarılmalıdır".

Ekspertin sözlərinə görə, bu, o deməkdir ki, xarici valyutada bağlanmış kredit və əmanət müqavilələri etibarsızdır: "Buna görə də tərəflər bir-birindən aldığı geri qaytarmalıdır. Yeni kredit müqaviləsi üzrə borclu banka kredit məbləğini,

bank isə ona ödənilmiş faiz və komisiyon haqları qaytarmalıdır. Əmanət müqaviləsi üzrə isə bank əmanətçiyə əmanət məbləğini, əmanətçi banka ona ödənilmiş faizləri qaytarmalıdır. Lakin nəzərə alaq ki, borclu kredit vəsaitindən, bank isə əmanət məbləğindən müəyyən dövr ərzində istifadə ediblər. Həmin dövr üçün faizlər ödənilməlidir. Amma müqavilədə nəzərdə tutulan dərəcə ilə deyil, uçot dərəcəsi ilə". **O qeyd edib ki, təklif edilən qərar nəticəsində ən çox itkiyə məruz qalan banklar olacaq:** "Mənim təklifimin iqtisadi nəticələrini bu və ya digər şəkildə dəyişmək kimi arqumentlər mənasızdır. Son söz isə təbii ki, Konstitusiya Məhkəməsinə məxsusdur. Ümid edirəm, məhkəmə təklifimdən fərqli qərar verdiyi təqdirdə, onu kifayət qədər dolğun və inandırıcı şəkildə əsaslandıracaq".

□ RÖYA

"Binə" Ticarət Mərkəzi gökür

Manət böhranı baş verdikdən sonra ölkəmizdə vətəndaşların gəlir və xərcləri də dəyişib. Xərclər artıb, gəlirlər azalıb. İnsanlar maddi gəliri azaldıqca, xərcləri də mümkün qədər azaltmağa başlayır. Bu sistem zəncirvari effekt yaradır. Dolayısı yolla, hər kəs bu böhrandan "öz payını" alır.

Ən böyük zərbə xalqın aşağı kəsiminə dəyir. Böhranı ən tez və ciddi hiss edən ticarətçilərdir. Çünki onlar satdıqları malları xarici ölkələrdən gətirirlər. Və bütün alış-verişlərini dollarla aparırlar. Tacirlərin aldığı malları köhnə qiymətə satmaları mümkün deyil. Bunun çox sadə bir səbəbi var.

Ticarətçi Türkiyədən 1 dollara aldığı məhsulu Azərbaycana gətirənə qədər böyük xərclər çəkir. Monopoliya, yol xərcləri məhsulun satış qiymətinə öz təsirini göstərir.

Tacirin əvvəllər 1 dollara aldığı məhsulun manatla dəyəri 0.78 manat idi. Və onu burada 1 manata satırdı. İndi isə eyni məhsul, eyni qiymətə alınsa da, ölkədə onun dəyəri 1.05 manatdır. Ticarətçi artıq o məhsulu burada 1 manata sata bilməz.

Manatın "ölməsi" və bu səbəbdən digər valyutaların dəyərinin artması bazarları çökü-

Manat böhranı Azərbaycanın ən böyük ticarət mərkəzlərindən birini vurub; bazar bağlana bilər

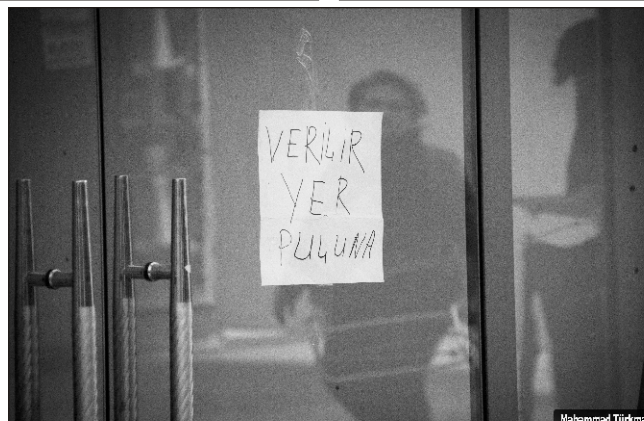

rüb. Ölkənin ən böyük ticarət mərkəzlərindən olan, bir neçə ay öncəyədək hər kəsin axın etdiyi "Binə" Ticarət Mərkəzində əksər dükənlər qapadılıb.

Ticarətçilər bank borcları ucubandan öz obyektlərini satır və ya icarəyə verir. Alıcı qıtlığı çəken "Binə" bazarı çökür.

Əvvəllər icarə götürmək üçün yer tapmayan kiçik biznesmenlər indi "Binə" bazarından uzaq gəzirirlər. Buna səbəb alıcı olmamasıdır.

Ticarət mərkəzində bir neçə sahibkarla danışdıq. Vəziyyətlərinin çox pis olduğunu,

bankların qapılmasına dayandığına deyən tacirlər, ümitsiz halda

hər şeyin yaxşı olacağını gözləyirlər.

"Mallar qalıb dükanda, alan yoxdur"

Alıcı qıtlığı çəken ticarətçilərin sözlərinə görə, ziyana işləyirlər: "Vəziyyətimiz çox pisdür. Nə edək, kimə dərdimizi deyək, bilmirik. Mallar qalıb dükanda, alan yoxdur. Amma yəni də icarə haqqı ödəyirik. Banklar da bir tərəfdən boğazımızdan yapışıb. Hamı özünü düşünür, biz yaddan çıxmışıq. Hər gün daha da batırıq. Səhər saat 7-dən burdayam. İndi isə saat 4-dür, mənim cibimdə 1 manat 60 qəpik pul var. Bu pulla nə etmək olar?"

□ **Məhəmməd TÜRKMƏN**
Fotolar müəllifindir

MÜSAVAT

Son səhifə

N 96 (6124) 5 may 2015

Yemək yeyib ölümə gedir

İngiltərənin ən kök adamı olaraq tanınan Karl Tompson ölümünə səbəb ola biləcək həddə yemək yeyir. İngiltərədə yayımlanan "The Sun" qəzetinə müsahibə verən 413 kilo ağırlığındakı oğlan dayanmadan yediğini, lakin yeməkdən ölmək istəmədiyini də deyir. Yataq xəstəsi kimi həyatına davam edən Tompson işsiz olsa da, dayanmadan yeməyə davam edir. 32 yaşlı oğlan gün ərzində bir kişinin yeyə biləcəyindən dörd dəfə çox, 10 min kalorilik yemək yeyir. Hər gün 9 dondurma, pizza, hamburger daxil olmaqla, bir neçə cür yemək yeyir. Dover şəhərindəki evindən bir ildir çıxmayan oğlanın çox kök olduğu üçün artıq paltarları da əyninə olmur. Dövlətdən aldığı maddi dəstəklə yaşayan K.Tompson 2012-ci ildən bəri çəkisini iki dəfə artırıb. O, müsahibəsində bu sözləri deyib: "Yeməyimə əngəl ola bilmirəm. Qabağıma nə qoyulsa yeyirəm. Yeyərək ölməkdən qorxuram. Hər gün yeməyim evimə gəlir, dövlətdən 670 sterlinq alıram və hamısını yeməyə xərcləyirəm. Gün ərzində 9 dondurma, 4 sosiska, 5 hamburger, 5 yumurta, 1 donuz qutabı, 2 sendviç, 36 balaca balıq, 12 şokolad, 1 pizsa, 3 yoqurt, 2 nəfərlik çin yeməyi yeyirəm və 1 qutu meyvə şirəsi içirəm".

101 yaşlı möcüzə

101 yaşlı kişinin bir həftə sonra canlı şəkildə tapılması gözlənilməz şəkildə baş verdi. Nepalda baş vermiş 7.8 bal gücündəki zəlzələdən 1 həftə keçdikdən sonra 101 yaşlı kişi dağıntıların altından sağ çıxarılıb. Uçmuş binanın altında qalan Funçu Tamanq şənbə günü xilas edilərək vertolyotla xəstəxanaya çatdırılıb. Dəhşətli zəlzələ zamanı evdə olan Tamanqın sadəcə ayaq biləyində və əllərində yüngül xəsarətlər meydana gəlib. 101 yaşlı qocanın dağıntılardan sağ çıxması sevinclə qarşılanırsa da, bölgədə zəlzələ səbəbindən ölənlərin sayı hər gün çoxalır.

Rəsmi açıqlamalara görə, zəlzələ nəticəsində ölənlərin sayı 7 200-ü keçib. Bu rəqəmin 10 mindən çox olacağı istisna olunmur. Maliyyə naziri Ram

Şaran Mahat isə bildirib ki, axtarış-xilasetmə dəstələri dağılıq ərazilərə çatanda ölü sayı sürətlə artacaq.

Səhv etdi, milyonçu oldu...

ABŞ-da 25 yaşında gənc səhvən qatıldığı bir poker turnirində 1 milyon dollar qazanıb. Nyu-Yorkda yaşayan Aşer Connif adlı gənc şansının və səhvlərinin köməyi ilə poker turnirində qalib gəlib. 20 aprel tarixində bir turnirdə 200 min dollarlıq mükafat qazanaraq öz karyerasında rekord qıran Connif turnirdən bir neçə gün sonra internet üzərindən daha bir poker yarışına qatılmaq istəyib. Lakin səhv yerə klikləyən gənc özünü qumarxanaları ilə məşhur "Atlantic City"dəki canlı bir poker turnirində tapıb. Səhvən girdiyi yarışa görə təttilini ləğv edən gənc 239 adamın qatıldığı çempionatda finala qədər irəliləyib. 6 saatlıq final oyununda, aralarında köhnə bir poker çempionunun da olduğu 5 rəqibini məğlub edən Connif əsas mükafatı qazanıb. Qazandığı pullarla poz verən gənc hissələrini belə ifadə edib: "Həyatımın ən dəli həftəsi idi. Bunu xəyal belə edə bilməzdim".

Öldü...54 gün sonra ana oldu

Amerikanın Nebraska şəhərində beyin ölümü keçirmiş hamilə qadın sağlam uşaq dünyaya gətirib. 2 ay əvvəl beyin ölümü keçirən 22 yaşlı Karla Peres körpəsini dünyaya gətirməsi üçün aparata qoşulmuşdu. Karla ikinci uşağa hamilə idi. Fevral ayında gənc ana evdə olarkən qəflətən güclü qanaxmadan az qala öləcəkdi. Beyin ölsə də, həkimlər 54 gün ərzində onu aparatdan ayırmayıblar. Aprel ayında döl artıq doğuşa hazır olanda, həkimlər qeysəriyyə əməliyyatı ediblər. Onun oğlu dünyaya gəlib. "Karlanın ölümü ağır itkidir, lakin onun qoyduğu miras son dərəcə gözəldir" deyərək qadın xəstəxanasının baş həkimi bildirib. Həkimlər qeyd edirlər ki, ananın vəziyyəti körpənin sağlamlığına ciddi zərər vurmamışdır. Onun vəziyyəti stabildir.

QOÇ - Bütün astroloji göstəricilər doğma və yaxınlarınızla daha mülayim davranmağı məsləhət görür. Gücünüze güc qatmaq üçün bu, çox vacibdir. Bunu bacarsanız, tələyinizin qızıl dövrü başlayacaq.

Qoroskop (5 may) **Səbuhi Rəhimli**

BUGA - Yaxşı olar ki, bu gün bir qədər özünü hesabat verəsiniz. Çünki buvaxta qədər keçdiyiniz yanlış və doğrulardan nəticə çıxarmağınız sizə stimül verəcək. İstənilən günahdan çəkinin.

ƏKİZLƏR - Bu il ilk dəfədir ki, bürcünüzdə heç bir mənfi yüklü planet yoxdur. Deməli, taktikanız doğru olarsa, yalnız müsbət olayların iştirakçısı olacaqsınız. Özünüzü güclü hissə edin, xeyirxah olun.

XƏRÇƏNG - Ümumi mənzərə qənaətbəxş olduğundan sizə yalnız doğru seçim etməkdir. Əgər bu gün pulla bağlı planlarınız varsa, saat 14-ə qədər həll edin. İşdən başınızı açılırsa, səfərə çıxma bilərsiniz.

ŞİR - Həyatınızda, yaxın ətrafınızda lazımsız adamlar az deyil. Özünüzdə güc tapıb onların bəzisindən uzaqlaşın. Çünki bu ayın perspektivləri üçün sizə etibarlı adamlar lazım olacaq. Yuxunuza fikir verin.

QIZ - Bu gün əsl siyasətçi xarizması nümayiş etdirin. Hər bir informasiya və situasiyadan dəqiq nəticə çıxarmaq üçün ölçüb-biçin. Hər ifadəyə diqqət yetirin. Nahardan sonra pul problemlərini çözümləyin.

TƏRƏZİ - Ulduzlar günün ilk yarısını neytral şəkildə başa vurmağı tövsiyə edir. Hər hansı riskə getmək yolverilməzdir. Təxminən saat 14-dən etibarən iş həyatınızda dönüş gözlənilir. Firsəti fəvriyyə verməyin.

ƏQRƏB - Bürcünüzün xarakterindən irəliləyən son sözü əvvəldə demək, qəderindən artıq təvazökarlıq sizə problem yarada bilər. Bu səbəbdən hər kəslə mülayim davranın. Səfər isə uğurlu deyil.

OXATAN - Maliyyə baxımından uğurlu gün olsa da, münasibətlər müstəvisində diqqətli olmanız vacibdir. Köhnə palan içi tökməkdənsə perspektivli layihələr üzərində baş sındırmaq daha yaxşı olar.

OĞLAQ - Nahara qədər hər hansı qeyri-ənənəvi addım atmanız xoşagəlməzliklə nəticələnə bilər. Neytrallığınızı qorumağa çalışın. Sonrakı saatlarda nüfuzlu və ya vəzifəli insanlarla səmərəli görüşləriniz gözlənilir.

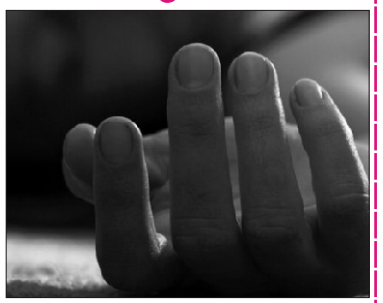
SUTÖKƏN - İliq Baharın sizə verdiyi müsbət enerjiden lazımcınca yararlanın. Gücünüzü artırmaq üçün fəaliyyətə azacıq fasilə verin. Beyninizdəki arzuları götür-qoy etməyə üçün bundan yaxşı gün olmayacaq.

BALİQLAR - Kənardan sizə qarşı hər hansı neqativ və ya müsbət təsir olmayacaq. Nə cə deyərlik, nə əkəcəksinizsə, onu da biçəcəksiniz. İxtiyar sahibi olduğunuz üçün çalışın ki, yalnızlığa yol verməyəsiz.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Ölən anası ilə yaşadı

Almaniyada yaşayan 51 yaşlı kişi ölən anası ilə 2 il 6 ay eyni evdə yaşayıb. Qorxunc hadisə ortaya çıxdıqdan sonra kişi xəstəxanaya göndərilib. Ölkə mediasından yayılan məlumatlara görə, adı açıqlanmayan 51 yaşlı kişinin anası 2012-ci ildə, yeni ilin ilk günlərində həyatını itirib. Lakin birlikdə yaşadığı oğlu onun ölümü haqda heç kəsə məlumat verməyib və onu dəfn etməyib. Qonşuların şübhələnməsindən sonra polis kişinin evində araşdırma aparmağa başlayıb. Axtarış zamanı 2 il 6 ay əvvəl ölmüş qadının cəsədi evdə tapılıb. Kişi anasının cəsədini niyə evdə saxladığını açıqlaya bilməyib. Öz əcəli ilə ölmüş qadının nəşi evdən çıxarılıb. Əqli problemləri olan oğlu isə xəstəxanaya göndərilib.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri, R.Rüstəmov küçəsi

Redaktor: Elşad MƏMMƏDLİ

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Lisənziya N: B 114
SAYI: 4.300